

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

Faculteit Revalidatiewetenschappen

Master in de ergotherapeutische wetenschap

Masterthesis

Perspectieven van ouders op omgevingsinvloeden op de participatie van hun basisschoolkinderen: een kwalitatief onderzoek

Ree Buysse

Laura De Vlieghe

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van Master in de ergotherapeutische wetenschap

PROMOTOR :

Prof. dr. Barbara PISKUR

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt

Campus Hasselt:

Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt

Campus Diepenbeek:

Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2024
2025

Faculteit Revalidatiewetenschappen

Master in de ergotherapeutische wetenschap

Masterthesis

Perspectieven van ouders op omgevingsinvloeden op de participatie van hun basisschoolkinderen: een kwalitatief onderzoek

Ree Buysse

Laura De Vliegheer

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van Master in de ergotherapeutische wetenschap

PROMOTOR :

Prof. dr. Barbara PISKUR

Master of Science in de
Ergotherapeutische wetenschap

**Perspectieven van ouders op omgevingsinvloeden op de
participatie van hun basisschoolkinderen: een kwalitatief
onderzoek**

Barrières, facilitatoren en strategieën van ouders binnen de fysieke en sociale
omgeving

Ree Buysse

Laura De Vliegheer

Masterproef ingediend tot het verkrijgen van de graad van
Master of Science in de ergotherapeutische wetenschap

Promotor: prof. dr. Piškur Barbara

Academiejaar 2024-2025

Abstract

Introductie: Participatie is essentieel voor de ontwikkeling, het welzijn en de maatschappelijke inclusie van kinderen in het regulier lager onderwijs. Uit onderzoek blijkt dat participatie wordt beïnvloed door zowel persoonlijke kenmerken als contextuele factoren, zoals de fysieke en sociale omgeving. De rol van ouders is hierbij van groot belang. Hoewel eerder onderzoek zich vooral richtte op kinderen met ondersteuningsbehoeften binnen specifieke culturele contexten, is er weinig bekend over hoe Vlaamse ouders de invloed van omgevingsfactoren ervaren op de participatie van hun kinderen — zowel met als zonder ondersteuningsbehoeften. Deze kwalitatieve studie verkent hoe ouders in Vlaanderen de invloed van de fysieke en sociale omgeving ervaren op de participatie van hun schoolgaande kinderen (5–12 jaar) in de thuisomgeving, op school en in de gemeenschap. Daarbij wordt onderzocht welke strategieën zij toepassen, welke uitdagingen zij tegenkomen en welke behoeften zij signaleren om participatie te bevorderen.

Methode: Er werd een kwalitatieve studie uitgevoerd met een Interpretative Phenomenological Analysis (IPA), gericht op het begrijpen van ouderlijke ervaringen en betekenisverlening. Negen ouders van kinderen in het regulier lager onderwijs werden geïnterviewd via semigestructureerde diepte-interviews. De interviews werden geanalyseerd volgens de IPA-principes in zeven fasen, met ondersteuning van NVivo 15.

Resultaten: Drie hoofdthema's kwamen naar voren tijdens de semi-gestructureerde interviews: de invloed van de fysieke omgeving thuis en in de bredere gemeenschap, de rol en invloed van ouders zelf, en de betekenis van sociale netwerken en gemeenschappen. De fysieke omgeving blijkt zowel belemmerend als faciliterend, waarbij ouders vaak actief inspanningen leveren om de participatiekansen van hun kind te vergroten. Ouders spelen een centrale rol in het creëren van een ondersteunende context, waarbij ze continu een balans zoeken tussen de behoeften van hun kind en hun eigen draagkracht. Sociale netwerken bieden belangrijke praktische en emotionele ondersteuning, maar kunnen ook barrières vormen wanneer ze ontbreken of ontoereikend zijn. Om participatie te bevorderen ontwikkelen ouders diverse sociaal gerichte strategieën, onder meer in samenwerking met scholen en andere betrokkenen.

Conclusie: Deze studie toont aan dat de participatie van kinderen een dynamisch proces is, beïnvloed door zowel fysieke als sociale contexten, waarin familie een doorslaggevende rol vervult. Ouders spelen hierbij een centrale rol door strategieën te ontwikkelen die participatie ondanks belemmeringen mogelijk maken. De bevindingen benadrukken het belang van een kwalitatieve omgeving en steunende netwerken in alle domeinen van het dagelijks leven. Een geïntegreerde benadering, waarbij zowel kind als omgeving betrokken worden, is essentieel om participatiekansen te vergroten en ontwikkeling te bevorderen.

Kernwoorden: Participatie, fysieke en sociale omgeving, ouders, kinderen, IPA

Abstract

Introduction: Participation is essential for the development, well-being, and social inclusion of children in mainstream primary education. Research indicates that participation is influenced by both personal characteristics and contextual factors, such as the physical and social environment. Parents play a key role in this process. While previous studies have primarily focused on children with support needs within specific cultural contexts, little is known about how Flemish parents perceive the impact of environmental factors on the participation of their children — both with and without support needs. This qualitative study explores how parents in Flanders experience the influence of physical and social environments on the participation of their school-aged children (5–12 years) at home, at school, and in the community. It also examines the strategies parents employ, the challenges they face, and the needs they identify to support participation.

Method: Through a qualitative approach grounded in Interpretative Phenomenological Analysis (IPA), this study examined the lived experiences of parents and the meanings they ascribe to them. Nine parents of children in mainstream primary education were interviewed through semi-structured in-depth interviews. The interviews were analysed following the seven-phase IPA methodology, supported by NVivo 15.

Results: Three key themes emerged from the interviews: the impact of the physical environment at home and in the broader community, the role and influence of parents themselves, and the significance of social networks and communities. The physical environment can both hinder and facilitate participation, with parents frequently engaging in active efforts to improve their child's participation opportunities. Parents play a significant role in creating a supportive context, constantly balancing their child's needs with their own capacity. Social networks offer vital practical and emotional support, but their absence or insufficiency can also create significant barriers. To foster participation, parents develop a range of socially oriented strategies, often in collaboration with schools and other stakeholders.

Conclusion: This study shows that children's participation is a dynamic process, influenced by both physical and social contexts, in which the family assumes a pivotal role. Parents are key agents, developing strategies to enable participation despite various barriers. The findings underscore the importance of a qualitative environment and supportive networks across all areas of daily life. An integrated approach, involving both the child and their environment, is essential to enhance participation opportunities and promote child development.

Keywords: Participation, physical and social environment, parents, children, IPA

Inhoud

Situering	1
Inleiding	3
Methodologie	6
Design	6
Onderzoekers	7
Context	7
Sampling strategie	8
Steekproef	8
Data verzameling	9
Data analyse	9
Kwaliteitsborging	10
Resultaten	11
Hoofdthema 1: Invloed van de fysieke omgeving thuis en in de gemeenschap	11
Subthema 1.1: Barrières van de fysieke omgeving	11
Subthema 1.2: Facilitatoren van de fysieke omgeving	12
Hoofdthema 2: Ouderlijke invloed	13
Subthema 2.1: Barrières binnen het gezin	13
Subthema 2.2: Facilitatoren binnen het gezin	14
Subthema 2.3: Uitdagingen die ouders ervaren bij het ondersteunen van hun kinderen	14
Subthema 2.4: Strategieën binnen het gezin	15
Hoofdthema 3: Invloed van sociale netwerken en gemeenschappen	16
Subthema 3.1: Barrières in de bredere sociale omgeving	16
Subthema 3.2: Facilitatoren in de bredere sociale omgeving	17
Subthema 3.3: Sociaal gerichte strategieën	18
Discussie	19
Limitaties	21
Relevantie voor de praktijk en aanbevelingen	21
Conclusie	22
Referenties	23
Bijlagen	27
Bijlage 1: Flyer/Poster	27
Bijlage 2: Instructies deelnemers	28
Bijlage 3: Inlichtingenblad voor de deelnemer	29
Bijlage 4: Toestemmingsformulieren	31
Bijlage 5: Topiclijst	33
Bijlage 6: Interviewleidraad	36
Bijlage 7: Demografische gegevens	42

Bijlage 8: Samenvatting hoofdthema's, subthema's en subcategorieën	43
Bijlage 9: Audit Trail	44
Bijlage 10: Use of ChatGPT (or any other AI writing assistance tool)	55

Voorwoord

Met veel toewijding presenteren wij u deze masterproef, getiteld: 'Perspectieven van ouders op omgevingsinvloeden op de participatie van hun basisschoolkinderen: een kwalitatief onderzoek'. Dit werk werd gerealiseerd in het kader van de masteropleiding Ergotherapeutische Wetenschap aan de Universiteit Hasselt, binnen de onderzoeksgroep Rehabilitation Research Center (REVAL), themalijn Inclusie, Autonomie en Participatie, verbonden aan de Faculteit Revalidatiewetenschappen. Het vormt het sluitstuk van onze opleiding.

Het schrijven van deze scriptie was niet enkel een inhoudelijke uitdaging, maar ook een persoonlijke ontdekkingsreis. We verdiepten ons in een herkenbaar en betekenisvol thema waarmee veel ouders dagelijks geconfronteerd worden, en groeiden gaandeweg als beginnende onderzoekers in het uitvoeren van kwalitatief onderzoek.

Sinds september 2024 zijn wij, gedreven door enthousiasme, nieuwsgierigheid en doorzettingsvermogen, aan de slag gegaan met het verkennen van de leefwereld van ouders die dagelijks de participatie van hun lagere schoolkinderen ondersteunen. Hierbij kregen we inzicht in de invloed van hun fysieke en sociale omgeving, de bijbehorende faciliterende factoren en barrières, en de strategieën die zij toepassen om hiermee om te gaan.

Wij spreken onze oprechte dank uit aan onze promotor, Barbara Piškur, voor haar waardevolle begeleiding, scherpe feedback en voortdurende steun. Haar diepgaande expertise binnen het onderzoeksgebied van ergotherapie en revalidatiewetenschappen heeft in belangrijke mate bijgedragen aan onze professionele en academische groei. Daarnaast willen wij de respondenten van harte bedanken. Hun bereidheid om hun persoonlijke verhaal met ons te delen, was van onschatbare waarde en vormt de basis van dit werk. Tot slot gaat onze dank uit naar partners, familie en vrienden, voor hun aanmoediging en het vertrouwen in ons gedurende deze intensieve periode.

Wij wensen u veel leesplezier bij het doornemen van dit werk.

Ree Buysse en Laura De Vliegheer

21 mei 2025

Situering

Deze masterproef wordt uitgevoerd in het kader van het behalen van een masterdiploma in de Ergotherapeutische Wetenschap en richt zich op het thema Inclusie, autonomie en participatie. Het onderzoek maakt deel uit van de onderzoeksgroep Rehabilitation Research Center (REVAL) van de Faculteit Revalidatiewetenschappen aan de Universiteit Hasselt en vindt plaats op initiatief van Barbara Piškur. Het project is een alleenstaande studie, uitgevoerd door een klein onderzoeksteam, bestaande uit promotor Barbara Piškur en twee masterstudenten. Het is een duo-masterproef, tot stand gebracht door nauwe samenwerking tussen beide studenten.

Dr. Assoc. Prof. Barbara Piškur is ergotherapeut en revalidatiewetenschapper. Als universitair docent en onderzoeker aan de UHasselt en Zuyd Hogeschool richt ze zich op inclusie van kinderen, participatie, gevoel van erbij horen en omgevingsinvloeden, evenals op innovatiesystemen en capaciteitsopbouw binnen onderwijs, gezondheid en welzijn. Haar recente publicaties behandelen onderwerpen zoals de invloed van de omgeving op participatie, de ervaringen met *Partnering for Change* in onderwijscontexten, curriculumanalyse en inclusie. Piškur heeft in meerdere landen onderzoek verricht naar participatie bij verschillende doelgroepen. Vergelijkbaar onderzoek in België draagt bij aan een dieper begrip van participatie en de rol die ouders hierin vervullen.

Barbara Piškur stelde de initiële onderzoeksvraag op. In nauw overleg tussen beide studenten en de promotor werd vervolgens de doelgroep bepaald: ouders van kinderen in het reguliere basisonderwijs, zowel met als zonder extra ondersteuningsbehoeften, om een zo compleet mogelijk beeld te verkrijgen.

Participatie op school, thuis en in de gemeenschap is een essentiële factor voor een gezond volwassen leven. Het beïnvloedt de ontwikkeling van vaardigheden en competenties en speelt een belangrijke rol in de vorming van identiteit en het gevoel van erbij horen. Bovendien bevordert deelname aan gemeenschapsgerichte vrijetijdsactiviteiten, zoals georganiseerde sportevenementen en jeugdclubs, niet alleen de ontwikkeling en kwaliteit van leven van kinderen, maar heeft het ook een positieve impact op hun algehele gezondheid. Dit wordt algemeen erkend als een cruciale indicator voor een voldaan leven waar iedereen recht

op heeft. Ergotherapeuten richten zich dan ook op het bevorderen van participatie en maatschappelijke inclusie voor ieder individu. Toch is er beperkt onderzoek gedaan naar de specifieke strategieën die ouders inzetten om hun kinderen te ondersteunen in het dagelijks leven, wat de relevantie van dit onderzoek benadrukt.

Deze masterproef volgt de richtlijnen van het Journal of Occupational Therapy, Schools & Early Interventions.

Inleiding

Participatie speelt een cruciale rol in de ontwikkeling van kinderen in het dagelijks leven (Law et al., 2004; Olsen, 2023). Het bevordert nieuwe vaardigheden, aanpassingsvermogen en versterkt bestaande capaciteiten (Coussens, 2021, Hoogsteen & Woodgate, 2010; King et al., 2003; Law et al., 2004). Participatie helpt kinderen vriendschappen te sluiten, een identiteit te vormen en het gevoel van erbij horen te ontwikkelen, wat essentieel is voor een betekenisvol en vervullend leven (Coussens, 2021, Piskur et al., 2014). Deelname aan activiteiten thuis, op school en in de gemeenschap draagt bij aan een gezond volwassen leven (Limond et al., 2009; Piskur et al., 2021) en wordt erkend als een fundamenteel recht (Heerkens et al., 2002; The United Nations, 1989).

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) definieert participatie als "iemand's deelname aan het maatschappelijk leven" in hun International Classification of Function and Health (ICF) ((WHO, 2001; Heerkens et al., 2002). Het bredere concept van participatie werd verder geconcretiseerd door Imms et al. (2015) in hun model van de 'Family of Participation-Related Constructs' (fPRC), waarin de participatie-ervaring wordt ontleed in twee componenten: aanwezigheid (frequentie, duur, diversiteit) en betrokkenheid (motivatie en sociale connecties). Dit model plaatst participatie en de bijbehorende constructen binnen een omgevingscontext, waarin vijf dimensies – zoals omschreven door Maxwell et al. (2012) – bepalend zijn voor het ondersteunen of belemmeren van participatie: beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, aanpasbaarheid en aanvaardbaarheid.

Diverse studies (Imms et al., 2015; King et al., 2003; Rosenberg et al., 2010), benadrukken dat de participatie van kinderen naast motivatie in sterke mate wordt beïnvloed door contextuele factoren. Omgevingsaspecten zoals de fysieke en sociale omgeving, ondersteuning, toegankelijkheid, attitudes en maatschappelijke normen kunnen de mate waarin kinderen deelnemen aan activiteiten sterk bevorderen of juist belemmeren (Anaby et al., 2014; Morgenthaler et al., 2023; Rosenberg et al., 2010). Hoewel persoonlijke kenmerken (leeftijd, geslacht, cognitieve en motorische vaardigheden) ook een rol spelen (Imms et al., 2015; King et al., 2003; Rosenberg et al., 2010), ligt de nadruk in toenemende mate op de invloed van externe factoren op participatiekansen (Imms et al., 2015; King et al., 2003; Rosenberg et al., 2010). Zoals Maxwell et al. (2012) stellen, is de omgeving een noodzakelijke voorwaarde voor

participatie: het fungeert als ‘scene-setter’ die de betekenisvolle activiteit mogelijk maakt of juist belemmert. Ook sociale steun vanuit de directe omgeving, zoals ouders, leerkrachten en leeftijdsgenoten, blijkt essentieel om participatie te bevorderen (Kang et al., 2010; Morgenthaler et al., 2023; Rosenberg et al., 2010).

Vanuit een ergotherapeutisch perspectief definieert Taylor & Kielhofner (2017, p. 20) de omgeving als “de ruimtes die mensen innemen, de objecten die ze gebruiken, de mensen met wie ze interageren, en de handelingsmogelijkheden binnen het collectief waarvan ze deel uitmaken.” In tegenstelling tot Maxwell et al. (2013) wordt de omgeving hier verdeeld in drie dimensies—fysiek (ruimtes en hulpmiddelen), sociaal (mensen en relaties) en occupationeel (aard en afstemming van activiteiten) (Taylor & Kielhofner, 2017). Omdat deze laatste sterk gekoppeld is aan de activiteit zelf, focust dit onderzoek voornamelijk op de fysieke en sociale dimensie. Deze dimensies kunnen fungeren als barrière of facilitator voor de participatie van kinderen (Taylor & Kielhofner, 2017, p. 96).

Onderzoek toont aan dat deelname aan gemeenschapsgerichte vrijetijdsactiviteiten, zoals sportclubs en jeugdverenigingen, de sociale ontwikkeling en de levenskwaliteit van kinderen bevordert (Anaby et al., 2013). Het positieve effect van de omgeving op participatie blijkt uit benaderingen zoals contexttherapie (Darrah et al., 2011). Daarentegen kunnen negatieve invloeden zoals attitudes, fysieke omgeving en gebrek aan steun als barrières voor participatie fungeren (Anaby et al., 2013; Piskur et al., 2015; Steinhardt et al., 2019).

Ouders zijn een belangrijk onderdeel van de sociale omgeving en ondersteunen de participatie van hun kinderen door zelf initiatief te nemen, vooral bij kinderen met een beperking (Khetani et al., 2014; Piskur et al., 2012; Steinhardt et al., 2019). Yu et al. (2022) toonden aan dat ouderbetrokkenheid, als actieve ondersteuning van educatie, positief samenhangt met de leerbetrokkenheid van kinderen. Babkes en Weiss (1999) tonen bovendien aan dat kinderen zich vaardiger en gemotiveerder voelen bij vertrouwen en positieve feedback van ouders, terwijl ouderlijke betrokkenheid het plezier in sport vergroot (Gao et al., 2024; McCarthy & Jones, 2007). In talrijke situaties is aanpassing van de omgeving van een kind vaak haalbaarder dan het veranderen van de vaardigheden of lichamelijke functies van het kind (Anaby et al., 2013). Deze bevindingen sluiten aan bij het bredere beeld dat factoren zoals sociale steun, geografische locatie en behulpzaamheid van de omgeving een belangrijke rol spelen bij het

faciliteren van de participatie van kinderen (Anaby et al., 2014; Di Marino et al., 2018; Steinhardt et al., 2019).

Naast ouders spelen ook professionals, zoals ergotherapeuten en leerkrachten, een sleutelrol in het bevorderen van participatie van kinderen in alledaagse contexten. Zij versterken de autonomie van het kind, creëren omgevingen die deelname mogelijk maken, en werken in partnerschap met ouders (Waisman-Nitzan et al., 2023). Dit doen zij door samen met kinderen, ouders en andere betrokkenen te zoeken naar haalbare aanpassingen, routines of hulpmiddelen die betekenisvolle deelname ondersteunen. In hun benadering staan menselijke waardigheid, zingeving en participatie centraal (Claeys & al., 2018).

Een kwalitatieve studie van Piškur et al. (2017) belichtte ouderlijke acties bij het ondersteunen van de participatie van kinderen met ondersteuningsbehoeften in Nederland, maar informatie over andere culturele contexten ontbreekt. De meeste studies (Anaby et al., 2013; Di Marino et al., 2018; Piskur et al., 2017) komen uit Noord-Amerika en Nederland, met uitzondering van Coussens (2021) in België. Ze richten zich vooral op kinderen met een beperking, terwijl de invloed van omgevingsfactoren op kinderen zonder beperking weinig onderzocht is. Er is daarom meer inzicht nodig in omgevings- en sociale factoren, zoals de rol van ouders, binnen de Vlaamse context, die van invloed zijn op de participatie van kinderen en jongeren, ongeacht ondersteuningsbehoeften.

Dit onderzoek richt zich op het perspectief van ouders in Vlaanderen om te begrijpen hoe zij de invloed van de omgeving ervaren op de participatie van hun schoolgaande kinderen met en zonder ondersteuningsbehoeften. Door inzicht te krijgen in de strategieën die ouders momenteel toepassen, evenals de uitdagingen en behoeften die zij hierbij ervaren, kunnen ergotherapeuten en andere professionals deze kennis benutten om hun begeleiding beter af te stemmen en de omgeving doelgericht aan te passen aan de participatiebehoeften van kinderen. De centrale onderzoeksvraag luidt: *"Hoe ervaren ouders de invloed van de omgeving op de participatie van hun schoolgaande kinderen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften thuis, op school en in de gemeenschap, en welke strategieën, uitdagingen en behoeften identificeren zij in dit proces?"*.

Deze vraag is opgesteld volgens de SPIDER-methode (zie tabel 1), waarin de verschillende concepten van de vraag zijn uitgewerkt.

S (Sample)	Ouders van kinderen in de lagere school met en zonder extra ondersteuningsbehoeften.
PI (Phenomenon of Interest)	Ervaringen van ouders met betrekking tot hoe sociale en fysieke omgevingsfactoren de participatie van hun kinderen in de thuiscontext, op school en in de gemeenschap bevorderen of belemmeren.
D (Design)	Fenomenologisch design met semigestructureerde interviews.
E (Evaluation)	De strategieën, uitdagingen en behoeften van ouders met betrekking tot het ondersteunen van de participatie van hun lagere school kind thuis, op school en in de gemeenschap.
R (Research type)	Kwalitatief onderzoek.

Tabel 1: SPIDER-methode

Methodologie

Design

Dit explorerende kwalitatief onderzoek heeft als doel inzicht te verkrijgen in de ervaring van ouders met betrekking tot de invloed van de sociale en fysieke omgeving op de participatie van hun kinderen. Dit onderzoek is opgezet vanuit een sociaal-constructivistische paradigma, waarbij aangenomen wordt dat realiteit sociaal geconstrueerd wordt en dat de betekenis die ouders geven aan de invloed van omgevingsfactoren subjectief en contextueel bepaald is (Tenny & al., 2022).

Om de geleefde ervaringen van de ouders diepgaand te verkennen, is gekozen voor de Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) (Smith et al., 2009). IPA richt zich op de betekenissen te begrijpen die individuen hechten aan specifieke ervaringen en hoe zij hun persoonlijke en sociale werelden interpreteren (Alase, 2017; Smith et al., 2021). Deze

methode sluit goed aan bij de onderzoeksdoelstelling om de subjectieve ervaringen en contextuele betekenisverlening van de ouders te onderzoeken.

IPA is gebaseerd op de methodologische basis die op drie pijlers rust: fenomenologie, hermeneutiek en idiografie. Door deze principes te integreren stelt IPA de onderzoekers in staat de persoonlijke impact van omgevingsfactoren op de participatie van kinderen te analyseren door de unieke verhalen van de ouders centraal te stellen en hun perspectieven, behoeften en de strategieën die zij hanteren inzichtelijk te maken. De dubbele hermeneutiek is gericht op het begrijpen van de ervaringen vanuit het perspectief van de deelnemers, een insiderperspectief (Alase, 2017, Smith et al., 2021).

Onderzoekers

Dit onderzoek, dat kaderde binnen de masteropleiding in de Ergotherapeutische Wetenschap aan de Universiteit Hasselt, werd benaderd vanuit een ergotherapeutisch perspectief. Het werd uitgevoerd door twee studenten-onderzoekers, de taken werden steeds in gelijke mate verdeeld. Bij aanvang van het project hadden beide studenten nog geen eerdere ervaring met het uitvoeren van kwalitatief onderzoek. Het onderzoek werd begeleid onder supervisie van Assoc. Prof. Dr. Barbara Piškur, ergotherapeut en revalidatiewetenschapper. Voor deze studie werd toestemming verkregen van de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie (SMEC) van Universiteit Hasselt, waarmee de naleving van ethische richtlijnen werd gewaarborgd.

Context

Dit onderzoek vond plaats in Vlaanderen, waarbij de deelnemende ouders van kinderen die opgroeien in drie geografisch verspreid clusters binnen de provincie Oost-Vlaanderen. De woonomgevingen van de deelnemers varieerde van stedelijke randgemeenten tot afgelegen landelijke omgeving. Hierbij woonde geen enkele deelnemer in het centrum van een grote stad. Hun kinderen gingen naar verschillende basisschooltypes, zoals vrije en gemeentelijke scholen.

De respondenten konden zelf de locatie van het interview kiezen; de meesten kozen voor hun thuisomgeving. Deze vertrouwde setting bevorderde een gevoel van veiligheid en openheid tijdens het gesprek. Bovendien bood dit de onderzoekers de kans om zich te familiariseren

met de directe fysieke context van de woning en leefomgeving. Dit vergemakkelijkte het inlevingsvermogen en liet toe om tijdens het interview gericht en relevanter te kunnen doorvragen.

Sampling strategie

In lijn met de principes van IPA werd voor dit onderzoek een purposive sampling strategie gehanteerd, waarbij bewust gekozen wordt voor een homogene groep deelnemers: ouders van kinderen met of zonder vastgelegde ondersteuningsbehoeften in het Vlaamse regulier lager onderwijs. Binnen IPA verdient een homogene steekproef de voorkeur omdat deelnemers zo een vergelijkbare ervaring delen (Smith et al., 2021).

Scholen, ouders en een sportvereniging werden telefonisch of per mail gecontacteerd om de onderzoeksopzet toe te lichten. Er werden samenvattende flyers (bijlage 1) met informatie over het onderzoeksdoel verspreid op scholen, via ouderverenigingen en binnen een sportvereniging. Wanneer potentiële deelnemers interesse toonden, namen zij via mail of telefonisch contact op met de onderzoekers. Tijdens deze communicatie werden de selectiecriteria besproken, het doel van de studie opnieuw toegelicht, vragen beantwoord, en een periode afgesproken waarin de participant kon beslissen over deelname. Vervolgens werd er een interviewdatum vastgelegd en een gedetailleerde informatiebrief verzonden (bijlage 2). Het informed consent werd ondertekend bij aanvang van het interview (bijlage 3).

Steekproef

In totaal werden negen deelnemers (N = 9) geïnterviewd, in de leeftijd van 35 tot 50 jaar. Hun kinderen waren tussen de 7 en 12 jaar oud. Alle deelnemende ouders hadden kinderen zonder vastgestelde ondersteuningsbehoeften. De demografische kenmerken van de respondenten zijn samengevat in tabel 3 (bijlage 7). Ter bescherming van de privacy zijn de namen van de deelnemers gepseudonimiseerd.

De inclusiecriteria voor deelname aan dit onderzoek waren: a) Ouders/verzorgers van 18 jaar of ouder; b) Ouders/verzorgers van een kind tussen 5 en 12 jaar; c) Ouders/verzorgers van een kind dat regulier lager onderwijs volgt in Vlaanderen; d) Ouders/verzorgers van kinderen met

of zonder vastgestelde ondersteuningsbehoeften; e) Ouders/verzorgers moeten beschikbaar zijn voor een interview en schriftelijk toestemming geven voor deelname.

De exclusiecriteria waren: a) Ouders/verzorgers met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal; b) Woonachtig zijn buiten Vlaanderen (zowel ouders of verzorgers als kinderen); c) Kind volgt onderwijs buiten het Vlaamse onderwijssysteem.

Data verzameling

Voor de dataverzameling werd gekozen voor diepte-interviews volgens het IPA-protocol (Smith et al., 2009), om de ervaring van ouders diepgaand te verkennen. Een interviewgids (bijlage 6), ontwikkeld op basis van een eerder opgestelde topiclijst (bijlage 5), faciliteerde een inductieve gegevensverzameling en droeg bij aan de betrouwbaarheid en consistentie van de onderzoeksdata. Individuele diepte-interviews boden ruimte om persoonlijke ervaringen te onderzoeken die deelnemers mogelijk niet in een groepsomgeving zouden willen delen.

Twee pilootinterviews met potentiële deelnemers toonden aan dat geen aanpassingen aan de interviewleidraad nodig waren. De interviews vonden plaats tussen 25 januari en 18 april 2025. Elk interview werd afgenomen door een hoofdinterviewer en geobserveerd door een tweede onderzoeker met een wisselende rolverdeling. De gesprekken duurden tussen de 38 en 95 minuten en werden audio-opgenomen. Om de vertrouwelijkheid te waarborgen, werden namen en locaties gepseudonimiseerd. De transcripten zijn aan de deelnemers bezorgd ter verificatie; er werden geen wijzigingen doorgegeven.

Data analyse

De data-analyse volgde een gestructureerd proces dat gebaseerd is op de principes van Interpretative Phenomenological Analysis (IPA), om de rijke informatie uit de interviews te begrijpen en te interpreteren (Alase et al., 2017; Smith et al., 2021). Dit proces omvatte zeven stappen: (1) Opnemen, transcriberen en herlezen van interviews om vertrouwd te raken met het ruwe data materiaal, aangevuld met notities en identificatie van belangrijke betekeniseenheden; (2) Maken van initiële aantekeningen via vrije associatie en verkenning van semantische inhoud (bijvoorbeeld door opmerkingen in de marge), met aandacht voor descriptieve, linguïstische en conceptuele aspecten; (3) Ontwikkelen van opkomende thema's

door analyse van transcript fragmenten en bijbehorende notities; (4) Clusteren en verbinden van deze thema's tot overkoepelende thema's en subthema's door middel van abstractie en axiale codering; (5) Overgaan naar het volgende transcript, met het bewust tussen haakjes plaatsen van eerder gevormde thema's om open te blijven voor nieuwe perspectieven; (6) Zoeken naar patronen over transcripten heen en analyseren van overeenkomsten en verschillen; (7) Verdiepen van interpretaties door gebruik van metaforen, temporele verwijzingen en theoretische kaders.

De belangrijkste thema's en patronen die uit de gecodeerde gegevens naar voren kwamen, werden geïnterpreteerd in relatie tot de centrale onderzoeksvraag. Hierbij werden verbanden gelegd tussen de bevindingen en bredere implicaties voor praktijk en beleid.

De data-analyse en thematische codering werden ondersteund door de NVIVO 15 software om de organisatie van de codes en thema's te vergemakkelijken.

Kwaliteitsborging

De kwaliteit van dit onderzoek werd gegarandeerd door de richtlijnen van de Standards for Reporting Qualitative Research (SRQR) van O'Brien et al. (2014) en de vier kwaliteitsaspecten van Shenton (2004) te volgen: geloofwaardigheid (*credibility*), overdraagbaarheid (*transferability*), consistentie (*dependability*) en controleerbaarheid (*confirmability*).

De geloofwaardigheid werd versterkt door het IPA-interviewprotocol te volgen bij dataverzameling en -analyse. Daarnaast was de interviewleidraad gericht op iteratief ondervragen om inconsistenties te herkennen en dieper inzicht te verkrijgen. Voor en na elk interview werden vrijwillige deelname, vertrouwelijkheid, anonimiteit en het recht om zich terug te trekken benadrukt. Deelnemers kregen ook een week om het transcript te controleren en aanpassingen door te geven. Onderzoekerstriangulatie werd toegepast door het eerste transcript onafhankelijk te analyseren door beide onderzoekers en de promotor, gevolgd door een peer debriefing om coderingen te vergelijken. Resultaten werden tijdens het uitschrijven gecontroleerd met member checks en terugkoppeling tussen onderzoekers en begeleiders, en vervolgens kritisch getoetst aan de literatuur om nauwkeurigheid en diverse perspectieven te waarborgen (Shenton, 2004).

Overdraagbaarheid werd gemaximaliseerd door gebruik te maken van thick description. De onderzoekers verstrekken uitgebreide en gedetailleerde contextuele informatie over de steekproef, methode, resultaten en discussie (Shenton, 2004).

De consistentie en controleerbaarheid werd gewaarborgd door het onderzoeksproces transparant en nauwkeurig te documenteren. De keuze van de gebruikte methode, het onderzoeksontwerp, de praktische uitvoering en de dataverzameling werden uitvoerig besproken in de methodesectie. Vervolgens werd in de discussiesectie een reflectieve evaluatie van het gehele proces opgenomen, rekening houdend met de ergotherapeutische achtergrond en visie van de onderzoekers. Een audit trail van het volledige onderzoeksproces werd samengesteld en in bijlage 9 toegevoegd (Shenton, 2004).

Resultaten

Uit de analyse van de interviews kwamen drie hoofdthema's naar voren: (1) Invloed van de fysieke omgeving, (2) Ouderlijke invloed, (3) Invloed van sociale netwerken en gemeenschappen. Elk hoofdthema omvat verschillende subthema's, die op hun beurt verder zijn onderverdeeld in subcategorieën (**vetgedrukt**) zoals weergegeven in bijlage 8.

Hoofdthema 1: Invloed van de fysieke omgeving thuis en in de gemeenschap

De fysieke omgeving beïnvloedt de participatie van kinderen. Ouders ervaren deze zowel als een barrière die participatie bemoeilijkt, als een facilitator die participatie ondersteunt. Daarnaast ontwikkelen ouders ook strategieën om de omgeving aan te passen aan de noden van hun kind, waardoor ze drempels kunnen verlagen en kansen tot participatie vergroten. Dit hoofdthema beschrijft deze aspecten in twee subthema's.

Subthema 1.1: Barrières van de fysieke omgeving

Dit subthema illustreert hoe de fysieke omgeving een belemmering kan vormen voor de participatie van kinderen. Een eerste drempel die door de ouders werd beschreven was de **bepaalde bereikbaarheid en mobiliteit in de buurtomgeving**, wat leidt tot minder vrijheid in verplaatsingen en een invloed heeft op keuzes in de dagelijkse participatie. Deze beperkte bereikbaarheid werd voornamelijk toegeschreven aan grote afstanden en slechte

vervoersverbindingen. Hierdoor zijn bepaalde hobby's moeilijk bereikbaar en zijn kinderen afhankelijk van de ouders voor verplaatsingen, zoals mama Nadine aangaf:

“Wij moeten alles met de auto doen, dus zij kunnen geen hobby's zelfstandig uitvoeren. Ze hebben ons er allemaal voor nodig”

Daarnaast gaven ouders aan dat het **gebrek aan buurtvoorzieningen** een bijkomende barrière vormt. Doordat er weinig infrastructuur in de directe omgeving is, moeten er grotere afstanden worden afgelegd, wat als nadelig wordt ervaren. Papa Koen beschrijft het als volgt:

“Er is, uh, bijvoorbeeld in de gemeente helemaal geen sporthal. Dus daarvoor moeten we altijd naar, uh, de stad of, uh, de volgende gemeente of nog eentje verder. Mocht er in ons gemeente wel een sporthal zijn, zouden daar ook meer hobby's, uh, georganiseerd worden.”

Tot slot benoemden ouders een **gevoel van onveiligheid met de weginfrastructuur**, wat de zelfstandigheid en deelname van hun kinderen beperkt. Vooral drukke wegen en gevaarlijke verkeerssituaties worden als zorgelijk ervaren. Mama Sandra vertelt:

“Overal met de fiets geraken, maar naar veiligheid toe wonen we dus hier wel een beetje verder. (...) Ze moeten de steenweg hebben. Uhm, dus dat is wel een, ja dat is wel een barrière. Nee, dat is wel een, een gevaarlijk, uh, Een gevaarlijke route.”

Subthema 1.2: Facilitatoren van de fysieke omgeving

Ouders ervaren de fysieke omgeving eveneens als een facilitator van participatie van hun kinderen. Een **comfortabele thuisomgeving** waarin kinderen over een eigen kamer beschikken, bevordert hun keuzevrijheid en autonomie. Kinderen kunnen zich terugtrekken of deelnemen aan gezinsactiviteiten. Zo beschrijft mama Noor een eigen kamer als een *“eigen plekje”*. Tegelijk blijkt uit mama Laurens verhaal dat kinderen soms ondanks een eigen ruimte toch de voorkeur geven aan gezamenlijke gezinsmomenten:

“Ze hebben allemaal een eigen kamer. (...) Alles speelt zich af. Bij ons in de living, keuken, ja, er wordt nog niet naar een kamer gegaan om te spelen.”

Verder gaven ouders aan dat **nabije en toegankelijke infrastructuur in de gemeenschap**, zoals sportclubs, scholen of jeugdwerkingen, het eenvoudiger maken voor hun kinderen om

regelmatig deel te nemen en langdurig betrokken te zijn bij bepaalde activiteiten. Mama Linda verwoordt dit als volgt:

“Uhm, ja, ik. Ik vind dat wel belangrijk omdat het gewoon meer mogelijkheden biedt. Uhm, als ge dat praktisch bekijkt en het is toegankelijk en nabij is iets gemakkelijker haalbaar om het te kunnen doen slagen en ook op een regelmatige manier en niet te zeggen van ah vandaag gaan we eens wel gaan, volgende week gaat dat waarschijnlijk toch niet lukken.”

Tot slot benadrukten enkele moeders het belang van **bereikbaarheid** in het dagelijks leven. Goede verbindingswegen en veilige fietspaden verlagen de participatiedrempel en helpen activiteiten te combineren met gezinsverplichtingen. Brenda wees op het belang van veilige infrastructuur:

“We hebben een fietspad. (...), en daar is ook een fietsstraat. Dus op zich kunnen we daar wel veilig en gemakkelijk naartoe.”

Hoofdthema 2: Ouderlijke invloed

Ouders realiseren zich dat zij een grote invloed hebben op de participatie van hun kinderen. Binnen het gezin ervaren ze barrières en uitdagingen, maar ook facilitatoren zoals een ondersteunende sfeer. Ze ontwikkelen strategieën om hiermee om te gaan en hun kinderen te ondersteunen in hun dagelijks leven.

Subthema 2.1: Barrières binnen het gezin

Een terugkerend thema in de interviews is de structurele **tijdsdruk** die ouders ervaren bij het ondersteunen van hun kinderen in betekenisvolle activiteiten. Werkverplichtingen, avondactiviteiten en de organisatie van het gezinsleven maken het moeilijk om hier consistent tijd voor vrij te maken. Zoals papa Koen het verwoordt:

“Soms wel tijdsgebrek. Ja, moet gaan werken en dan gewoon dagelijks taken in het huis houden en dan nog uw kind ondersteunen.”

Subthema 2.2: Facilitatoren binnen het gezin

Ouders nemen vaak een actieve rol op in het ondersteunen van hun kinderen, waarbij hun **betrokkenheid en inspanning** een belangrijke rol speelt in de participatie van hun kinderen. Zo beschrijven ouders hoe ze het huiswerk van hun kinderen monitoren, zoals Nadine:

“Maar ze kan wel 1.00u bezig zijn met planning, maar dan heeft ze niets gedaan. Dus dat moeten we wel zowat in de gaten houden. (...) Ik denk dat het dan een belangrijke is dat er wel in de buurt zijn. Soms bij wiskunde zo echt samen rekenen.”

Subthema 2.3: Uitdagingen die ouders ervaren bij het ondersteunen van hun kinderen

Ouders stellen hun eigen **zelfzorg en draagkracht** vaak ondergeschikt aan de behoeften van hun kind. Ouders organiseren hun leven grotendeels rond de hobby's en zorg van hun kinderen, wat veel flexibiliteit en aanpassing vereist. Zo zegt een mama Sandra:

“En dan denk ik ook hé (...) dat er ook een stukje aandacht mag zijn naar mildheid toe. (...) Op mijn job, hele dag op de grond met mijn kind in crisis. Soms kom ik thuis en de kinderen zitten nog niet in de auto en ik ben aan het roepen bij wijze van spreken. Dat het ook geen baat bij heeft dat ik die perfecte moeder wil zijn en dat schermpje niet geef als ik dan helemaal in overdrive ga en roep en doe. (...) Maar er kruipt evenveel aandacht in zelfzorg. Ja. En ik vind dat aards moeilijk.”

Binnen sommige gezinnen bleek het ondersteunen van de participatie van kinderen bemoeilijkt te worden door **tegenstrijdige visies tussen ouders**. Deze verschillen kunnen leiden tot onzekerheid of spanning bij het nemen van beslissingen omtrent onderwijs- of vrijetijdskeuzes. Zo illustreert mama Sandra hoe haar partner moeite had met het principe van graadklassen en twijfelde of hun kind wel voldoende onderwijs zou krijgen:

“Voor mijn man was dat net een struikelblok. Hij verstond dat niet. Hij had zoiets van een eerste, tweede leerjaar. Als mijn kind in het eerste leerjaar zit en die juf moet lesgeven aan dat tweede, dan komt mijn kind toch tijd te kort in haar onderwijs. Dus die snapte dat niet. Dus wij zijn toen nog (...)teruggegaan naar de juf van eerste, tweede. Ja. Om haar, omdat ik dacht, ik ga het jou niet uitleggen, maar geloof mij toch niet, laat de juf het uitleggen.”

Ouders gaven aan dat het een voortdurende **uitdaging is om elk kind binnen het gezin op maat te ondersteunen** in zijn of haar participatie in het dagelijkse leven. Ondanks een gedeelde opvoeding en gezinssituatie, benadrukten ouders hoe sterk kinderen kunnen verschillen in hun behoeften, karakter en respons op begeleiding. Dit vraagt om een gedifferentieerde aanpak, waarbij ouders zich bewust moeten afstemmen op de unieke noden van elk kind. Zoals mama Linda het verwoordde:

“We kunnen een idee hebben over participatie met u kinderen, maar dat dat zo confronterend is dat kinderen uit eenzelfde gezin, met eenzelfde opvoeding, zo verschillend kunnen zijn. En dat we er altijd wel voor attent moet zijn in het verschil in aanpak. (...) die hebben andere dingen nodig en het is ook een beetje aan ons om, uhm ja we kennen ze, om dat ook op hun eigen maat wat te, wat aan te pakken.”

Subthema 2.4: Strategieën binnen het gezin

Ouders zetten gericht **hulpmiddelen en technologie** in om het leerproces van hun kinderen te ondersteunen, afgestemd op hun specifieke noden. Ze kiezen flexibel toepassingen die passen bij de situatie en voorkeuren van het kind. Zoals mama Lauren toelicht:

“En dan daarnaast, in verband met dat spelling had hij een paar ondersteuning meegegeven, zo kaarten en spiekblaadjes van de regels nog een keer had hij gekregen. Dus wat ondersteuningsmiddelen.”

Ouders stimuleren **zelfstandigheid én vaardigheidsontwikkeling** bij hun kinderen, door hen uit te dagen in dagelijkse routines en doelgericht activiteiten aan te bieden. Ze bieden ondersteuning waar nodig, maar geven ruimte om zelfvertrouwen en competenties op te bouwen. Zoals een mama Linda zegt:

“Naar de tekenschool, wat dat wij hem zelf een beetje aangeboden hebben, om ook zo zijn fijne motoriek en zijn creativiteit een beetje uit te dagen. Uhm, dat zal daar bij zichzelf wat minder naar boven komen, dus vandaar dat we hem dat zelf aangeboden hebben.

Ouders geven aan veel behoefte te hebben aan **structuur en regie** binnen het gezinsleven. Ze ervaren dat duidelijke regels en routines niet alleen hun kinderen helpen, maar ook henzelf houvast en rust bieden in de dagelijkse organisatie. Mama Sandra licht toe:

“Goh, onze dagen lopen eigenlijk wel heel gestructureerd. Omdat ik daar zelf ook wel van hou. Um, maar dat loopt ook wel best vlot.”

Ouders zijn zich bewust van, en vinden het soms confronterend, dat zij hun kinderen **beïnvloeden en sturen** in de keuze van bepaalde hobby's. Dit gebeurt vaak vanuit eigen voorkeuren, gemak, praktische haalbaarheid en de planning binnen het gezin. Zoals mama Sandra het treffend verwoordt:

“Iets dat ik heel confronterend vind als ouder van een lagere schoolkind, is hoe bepalend je bent in het toeleiden naar bepaalde hobby's. Ja. Lola geeft bijvoorbeeld al heel erg aan dat ze heel graag wil turnen. (...) Um, maar het is niet zo gemakkelijk om hier in de turnclub binnen te raken. En daarnaast had haar papa een bepalende rol. Die is er eigenlijk helemaal niet zo voor, voor turnen voor een jong meisje. (...) En hij vond het eigenlijk wel fijn dat ze naar een groepssport zou toegeleid worden.”

Hoofdthema 3: Invloed van sociale netwerken en gemeenschappen

De bredere sociale omgeving, waaronder sociale netwerken en de gemeenschap, wordt door ouders als belemmerend ervaren wanneer deze afwezig is of van beperkte kwaliteit, en als faciliterend wanneer deze sterk ontwikkeld is. Ouders ontwikkelen bovendien strategieën om deze sociale omgeving actief uit te breiden en te benutten ter ondersteuning van de participatie van hun kinderen. Dit hoofdthema wordt verder uitgewerkt aan de hand van drie subthema's.

Subthema 3.1: Barrières in de bredere sociale omgeving

Ouders ervaren significante **structurele en organisatorische drempels** die de organisatie van hun gezinsleven complex en uitdagend maken. Deze drempels manifesteren zich onder andere in beperkingen in de schoolkeuze en ontoereikende opvang en zorg. Mama Sandra illustreert de beperkingen van het centrale aanmeldingssysteem voor scholen:

“In de gemeente was Lola het eerste geboortjaar dat men met het centrale aanmeldingssysteem gewerkt heeft. Dus we hadden geen vrije schoolkeuze. (...) En Lola was daar niet bij. Dus had niet de gemeenschapsschool als eerste school. (...) Wij stonden op wachtlijst plaats vier. Maar de eerste drie kindjes waren van begin van het jaar. Dus die

waren al veel langer in de peuterklas ingestapt. Ja. Ja. Eh, waardoor die ouders niet meer zagen zitten om te veranderen.”

Ouders ervaren dat sport- en cultuuractiviteiten vaak **beperkt toegankelijk** zijn, door een beperkt aanbod, lange wachtlijsten of onaangepaste tijdstippen. Dit bemoeilijkt deelname en maakt afstemming met het gezinsleven lastig. Zoals Nina toelicht:

“Dinsdagavond om 16.30u, dan denk ik ja, dat lukt ons niet hè? Dat is dan moet ik werken en dan is mijn man zich haasten om dan met twee kinderen naar een zwembad. En dan nog huiswerk te doen en ja, want allee, da's voor ons dan niet haalbaar.”

Sociale exclusie en beperkte verbondenheid vormen grote barrières voor gezinnen met kinderen die vaak weinig steun ervaren vanuit hun sociale omgeving. Ouders moeten zelf intensief organiseren om de sociale en recreatieve activiteiten van hun kind mogelijk te maken. Zoals mama Nina zegt:

“Dat zou voor ons echt onmogelijk zijn. Allee ja, om dan nog om uh. Meestal zijn die hobby's dan al iets vroeger. Dan moeten we nog vroeger naar huis rijden en we hebben geen ondersteuning van grootouders, dus het is echt wel...”

Ouders ervaren dat de **kwaliteit van begeleiding** vaak niet aansluit bij de noden van hun kind, wat het vertrouwen in de ondersteuning ondermijnt. Dit blijkt duidelijk uit de woorden van mama Nadine die haar frustratie uit over het gebrek aan luisterbereidheid en opvolging:

“En kunt ge daar dan uw bezorgdheid weerleggen, en luisteren zij wel? De ene kan al beter luisteren dan de andere, maar of dat er dan effectief iets mee gedaan wordt? Dat gevoel heb ik nooit gehad.”

Subthema 3.2: Facilitatoren in de bredere sociale omgeving

Sociale verbondenheid en netwerksteun zijn cruciaal voor het dagelijks functioneren van ouders. Ze doen actief beroep op familie, buren, school en vrijetijdsnetwerken om opvoedingstaken te delen en zich gesteund te voelen. Die steun is zowel praktisch als emotioneel en versterkt de veerkracht van gezinnen. Het netwerk biedt ademruimte, continuïteit en sociale veiligheid voor kinderen. Ouders ervaren dit vaak als een vorm van rijkdom – soms zelfs als een privilege. Zoals mama Sandra verwoordt:

“Ik ben vorige week drie dagen op zee-klas geweest, met mijn school. Mijn man werkt heel vroeg tot heel laat. Ja, ik heb gebouwd op de ouders, hè. De ene ouder is Mathis gaan halen, de andere ouder bracht Lola mee... (...) Omdat we ons netwerk hebben, he, it takes a village to raise a child.”

Ouders hechten veel belang aan de **kwaliteit van externe begeleiding** bij de participatie van hun kinderen. Ze ervaren begeleiders in onderwijs, sport en vrije tijd als waardevolle partners, mits er sprake is van duidelijke structuur, emotionele afstemming en oog voor individuele noden. **Goede communicatie** en **kleinschalige contexten** versterken hun vertrouwen en betrokkenheid, terwijl inclusieve initiatieven bijdragen aan een gevoel van veiligheid en erkenning. Zoals mama Sandra beschrijft:

“Dat familiegevoel, dat ondersteunende, dat van wij zijn een schooltje en wij helpen elkaar en we kennen elkaar ook allemaal, van peuterkes tot het zesde leerjaar.”

Ouders vinden **toegankelijkheid en laagdrempeligheid** essentieel; initiatieven voor opvoeding, zorg en vrije tijd moeten praktisch, financieel en emotioneel bereikbaar zijn. Door vrijetijdsactiviteiten aan te bieden die minder organisatorische en begeleidende inzet van ouders vragen, wordt de drempel tot deelname verlaagd. Papa Koen noemt de jeugdbeweging als voorbeeld van zo’n plek:

“Maar dat is eigenlijk het meest toegankelijk, uh, de meest andere, (...) iets van sport of muziek, ja, moet je, uh, daar wel iets voor doen, maar de jeugdbeweging, de KLJ, dat is gewoon, uh, ge gaat en je doet mee.”

Verder ervaren ouders bepaalde **werksituaties als faciliterend** in het ondersteunen van de participatie van hun kinderen. Flexibele werkuren, firmawagen, thuiswerkmogelijkheden en het gebruik van verlofstelsels bieden hen de ruimte om werk en gezinsplanning beter op elkaar af te stemmen. In de woorden van mama Sandra:

“Maar ik heb wel de flexibiliteit van verlofstelsels om met 4-5 te kunnen werken. En mijn woensdagnamiddag te hebben. Um, en mijn weekenden en mijn vakanties te hebben. Ik heb amper kampjes nodig voor mijn kinderen.”

Subthema 3.3: Sociaal gerichte strategieën

Ouders **bouwen bewust sociale netwerken uit** om praktische uitdagingen zoals vervoer en opvang op te vangen. Dit verkleint de nood aan naschoolse opvang en bevordert verbondenheid en wederzijdse hulp. Sandra verduidelijkt:

“Ja, het feit dat wij als ouders kiezen om een sterk netwerk uit te bouwen om elkaar te leunen, zorgt ervoor dat mijn kind niet naar een naschoolse opvang moet. Zorgt dat mijn kind dus bepaalde initiatieven ook gewoon niet nodig heeft.”

Ouders treden op als belangrijke **belangenbehartigers** van hun kind: ze zorgen ervoor dat het kind gezien en begrepen wordt en zoeken actief de **samenwerking** met anderen op. Daarbij doen ze regelmatig een beroep op **externe deskundigen**, zoals psychologen of het CLB. Een goede samenwerking en open communicatie tussen ouders, school en hulpverlening is hierin cruciaal. Zoals mama Brenda zegt:

“Tessa is al na Corona is zij efkes naar de psycholoog gegaan. Ja en nu efkes door het CLB en ik denk dat ze dat blijvend wel af en toe ga moeten doen.”

Discussie

In dit onderzoek werd verkend hoe ouders in Vlaanderen de invloed van de omgeving ervaren op de participatie van hun lagere schoolkinderen, binnen de contexten van de thuis, school en gemeenschap. Daarnaast werd onderzocht welke strategieën ouders inzetten om met deze omgevingsfactoren om te gaan en zo de participatie van hun kinderen in het dagelijks leven te ondersteunen.

Uit de analyse van de interviews kwamen drie hoofdthema's naar voren, gesitueerd binnen de context van thuis, school, vrije tijd en gemeenschap. Binnen deze thema's werden 9 subthema's en 25 subcategorieën geïdentificeerd die inzicht geven in de uitdagingen, behoeften, evenals in de strategieën die ouders toepassen om met de fysieke en sociale omgevingsinvloeden om te gaan.

In dit onderzoek benoemden ouders verschillende aspecten van de fysieke en sociale omgeving die de participatie van hun kinderen beïnvloeden. De nabijheid en aanwezigheid van voorzieningen zoals scholen, sportclubs en culturele activiteiten werden als belangrijke facilitatoren ervaren. Wanneer deze vlot bereikbaar zijn, vergemakkelijkt dat niet alleen de deelname, maar bevordert het ook de continuïteit ervan. Dit sluit aan bij Kristiyanti (2024), die stelt dat nabijheid in stedelijke ontwikkeling niet alleen draait om fysieke afstand, maar

ook om sociale verbondenheid en algemeen welzijn. Toegang tot lokale diensten versterkt participatie, gemeenschapscohesie en maatschappelijke betrokkenheid (Kristiyanti, 2024).

Tegelijkertijd werd het ontbreken van voorzieningen of nabijheid benoemd in deze studie als een duidelijke barrière, vooral in landelijke gebieden. Ouders gaven aan dat grotere afstanden en een beperkt aanbod participatie belemmeren, wat overeenkomt met bevindingen van Steinhardt et al. (2019), die wijzen op een beperkend vrijetijdsaanbod en langere verplaatsingen in rurale contexten. Een ouder gaf aan dat dit de frequentie en duurzaamheid van deelname rechtstreeks beïnvloedt. Dit sluit aan bij Rosenberg et al. (2010), die benadrukken dat de fysieke omgeving vooral bepalend is voor hoe vaak kinderen zonder ondersteuningsbehoeften effectief deelnemen aan activiteiten. Deze resultaten zijn ook in lijn met het fPRC-model van Imms et al. (2015), waarin participatie steeds in relatie tot de omgevingscontext wordt begrepen. Ouders verwezen bovendien impliciet naar meerdere dimensies van toegankelijkheid volgens Maxwell et al. (2012), zoals beschikbaarheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid. Vooral die laatste kwam naar voren in relatie tot kosten van vrijetijdsbesteding en vervoer.

Binnen dit onderzoek kwamen twee aspecten van de sociale omgeving naar voren als bepalend voor participatie: het gezin en de bredere sociale context. Ouders spelen een centrale rol in het ondersteunen van hun kinderen en beïnvloeden actief hun omgeving, zoals ook blijkt uit Piskur et al. (2017). Volgens Rosenbaum & Gorter (2012) zijn zij de belangrijkste contextuele factor in het leven van hun kind.

Naast de thuissituatie speelt ook de bredere sociale omgeving een rol. Ouders in deze studie beschrijven dat een sterk sociaal netwerk of de nabijheid van familie het makkelijker maakt om terug te vallen op hulp. Als die ondersteuning ontbreekt, zoeken ouders alternatieve strategieën om participatie te bevorderen. Dit sluit aan bij Steinhardt et al. (2019), die aantonen dat positieve relaties – zowel informeel (met familie en vrienden) als formeel (met professionals) – participatie ondersteunen. Ouders zonder informele steun ervaren vaker sociale isolatie en zijn meer afhankelijk van formele hulp, wat extra druk kan veroorzaken (Steinhardt et al., 2019).

Dit onderzoek toont aan dat ouders structurele en organisatorische barrières ervaren die de participatiekansen van hun kinderen beperken. Beperkte schoolkeuze, onvoldoende opvang

en een beperkt vrijetijdsaanbod bemoeilijken het afstemmen van routines op gezinsnoden. Deze bevindingen sluiten aan bij eerdere studies (Imms et al., 2015) die wijzen op het belang van beleidsmatige en institutionele factoren in de toegang tot hulpbronnen. Deze barrières veroorzaken niet alleen praktische moeilijkheden, maar ook stress binnen het gezinsleven. Activiteiten die niet aansluiten bij het gezinsritme of te veel organisatie vergen, worden vaak als onhaalbaar ervaren. Dit bevestigt Rosenbaum & Gorter (2012), die het belang benadrukken van afstemming op de leefwereld van gezinnen.

In studies over ouders van kinderen met een beperking wordt tijdgebrek vaak genoemd als belangrijke barrière voor participatieondersteuning (King et al., 2003; McCann et al., 2012; Steinhardt, 2019). Uit deze studie blijkt dat ook ouders van kinderen zonder ondersteuningsbehoeften tijdsdruk ervaren door werk en ouderlijke verantwoordelijkheden. Dit beperkt hun betrokkenheid en beïnvloedt tevens hun eigen welzijn.

Limitaties

Dit onderzoek heeft enkele beperkingen die de generaliseerbaarheid beïnvloeden. De kleine, regionale steekproef is mogelijk niet representatief voor Vlaanderen en bereikte wellicht geen dataverzadiging. De deelnemers zijn voornamelijk vrouwen met een relatief hoge sociaaleconomische status en sterke motivatie om kinderparticipatie te ondersteunen. De vereiste Nederlandse taalvaardigheid kan een bias hebben geïntroduceerd, waardoor sommige groepen niet werden bereikt. Daarnaast kwamen drie deelnemers uit dezelfde sportvereniging, wat de diversiteit aan ervaringen beperkt. De onderzoekers hadden geen eerdere ervaring met kwalitatief onderzoek en IPA, waardoor het proces een leertraject was, vooral bij het verdiepen van interviews en analyseren.

Relevantie voor de praktijk en aanbevelingen

De ervaringen van ouders laten zien hoe gezinsorganisatie en kinderparticipatie beïnvloed worden door externe factoren en beleid. Dit kan professionals en beleidsmakers bewust maken van realistische verwachtingen en knelpunten, en zo een gezinsvriendelijker beleid stimuleren. Daarnaast bieden gedeelde ouderervaringen erkenning en nieuwe strategieën voor andere ouders.

Toekomstig onderzoek kan zich richten op vergelijkingen tussen regio's om verschillen en gedeelde uitdagingen te ontdekken, en op verdiepend onderzoek naar drempels en strategieën bij kwetsbare gezinnen. Omdat taal vaak een barrière vormt, kunnen interviews met brugfiguren of analyse van ondersteunende procedures goede alternatieven zijn.

Conclusie

Deze studie levert waardevolle inzichten op in hoe ouders de invloed van de omgeving op de participatie van hun kinderen ervaren. Participatie blijkt een dynamisch samenspel te zijn tussen het kind, de omgeving en betekenisvolle activiteiten. Zowel de fysieke als de sociale omgeving kunnen daarbij fungeren als barrières of als facilitatoren. Binnen de sociale context nemen ouders een sleutelrol op. Ze zetten zich actief in en hanteren sociaal gerichte strategieën, waarbij ze hun netwerk inschakelen om obstakels in de fysieke en sociale omgeving te overbruggen. Ondanks de dagelijkse uitdagingen blijven ouders zoeken naar manieren om de participatie van hun kinderen te ondersteunen. De bevindingen benadrukken het belang van een kwalitatieve, toegankelijke fysieke omgeving én een sterk sociaal ondersteuningsnetwerk. Ze wijzen bovendien op de nood aan een geïntegreerde aanpak, waarbij zowel het kind als zijn omgeving betrokken worden om participatie te bevorderen en optimale ontwikkelingskansen te creëren.

Referenties

- Alase, A. (2017). The Interpretative Phenomenological Analysis (IPA): A Guide to a Good Qualitative Research Approach. *International Journal Of Education And Literacy Studies*, 5(2), 9. <https://doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.5n.2p.9>
- Albrecht, E. C., & Khetani, M. A. (2016). Environmental impact on young children's participation in home-based activities. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 59(4), 388–394. <https://doi.org/10.1111/dmcn.13360>
- Anaby, D., Hand, C., Bradley, L., Di Rezze, B., Forhan, M., DiGiacomo, A., & Law, M. (2013). The effect of the environment on participation of children and youth with disabilities: a scoping review. *Disability And Rehabilitation*, 35(19), 1589–1598. <https://doi.org/10.3109/09638288.2012.748840>
- Babkes, M. L., & Weiss, M. R. (1999). Parental influence on children's cognitive and affective responses to competitive soccer participation. *Pediatric Exercise Science*, 11(1), 44–62. <https://doi.org/10.1123/pes.11.1.44>
- Claeys, M., Vandamme, D., Peeters, J., Seeuws, P., Caulier, D., Coulier, M., Coupé, A., Denolf, A., Deschacht, G., Lenaerts, R., Suetens, M., Uvijn, K., Vande Velde, D., Vanhoey, B., Velghe, M. (2018). Beroepsprofiel ergotherapie. <https://www.ergotherapie.be/content/Beroepsprofiel/Ergotherapie-Beroepsprofiel-2018.p>
- Coster, W., Law, M., Bedell, G., Liljenquist, K., Kao, Y., Khetani, M., & Teplicky, R. (2013). School participation, supports and barriers of students with and without disabilities. *Child Care Health and Development*, 39(4), 535–543. <https://doi.org/10.1111/cch.12046>
- Coussens, M. (2021). Participation of children with developmental disabilities : Perspectives and assessment. *Ghent University. Faculty of Medicine and Health Sciences, Ghent, Belgium*.
- Darrah, J., Law, M. C., Pollock, N., Wilson, B., Russell, D. J., Walter, S. D., Rosenbaum, P., & Galuppi, B. (2011). Context therapy: a new intervention approach for children with cerebral palsy. *Developmental Medicine And Child Neurology/Developmental Medicine & Child Neurology*, 53(7), 615–620. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8749.2011.03959.x>
- Di Marino, E., Tremblay, S., Khetani, M., & Anaby, D. (2017). The effect of child, family and environmental factors on the participation of young children with disabilities. *Disability and Health Journal*, 11(1), 36–42. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2017.05.005>
- Gao, Z., Chee, C. S., Wazir, M. R. W. N., Wang, J., Zheng, X., & Wang, T. (2024). The role of parents in the motivation of young athletes: a systematic review. *Frontiers in Psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1291711>

Heerkens, Y. F., Hirs, W. M., De Kleijn-de Vrankrijker, M., Van Ravenberg, C. D., Napel, H. T., Nederlands WHO-FIC Collaborating Centre, & WHO FIC Collaborating Centre in the Netherlands, RIVM, Bilthoven. (2002). *Nederlandse vertaling van de 'International Classification of Functioning, Disability and Health.'*
https://www.whofic.nl/sites/default/files/2018-05/20130501_ICFwebuitgave.pdf

Hoogsteen, L., & Woodgate, R. L. (2010). Can I Play? A Concept Analysis of Participation in Children with Disabilities. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 30(4), 325–339.
<https://doi.org/10.3109/01942638.2010.481661>

Imms, C., Granlund, M., Wilson, P. H., Steenbergen, B., Rosenbaum, P. L., & Gordon, A. M. (2016). Participation, both a means and an end: a conceptual analysis of processes and outcomes in childhood disability. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 59(1), 16–25.
<https://doi.org/10.1111/dmcn.13237>

Kang, L. J., Palisano, R. J., Orlin, M. N., Chiarello, L. A., King, G. A., & Polansky, M. (2010). Determinants of social participation--with friends and others who are not family members--for youths with cerebral palsy. *Physical therapy*, 90(12), 1743– 1757.
<https://doi.org/10.2522/ptj.20100048>

Khetani, M., Marley, J., Baker, M., Albrecht, E., Bedell, G., Coster, W. J., Anaby, D., & Law, M. (2014). Validity of the Participation and Environment Measure for Children and Youth (PEM-CY) for Health Impact Assessment (HIA) in sustainable development projects. *Disability And Health Journal*, 7(2), 226–235. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2013.11.003>

King, G., Law, M., King, S., Rosenbaum, P., Kertoy, M. K., & Young, N. L. (2003). A Conceptual Model of the Factors Affecting the Recreation and Leisure Participation of Children with Disabilities. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 23(1), 63– 90.
https://doi.org/10.1080/j006v23n01_05

Kristiyanti, D. (2024). *Developing a proximity-focused inclusive city living in Amsterdam to foster citizen's Well-Being and improve quality of life* (By Gemeente Amsterdam, C. Zandstra, & E. O. C. Aguilar).
https://openresearch.amsterdam/image/2024/10/17/final_report_dwiana_kristiyanti_mpa_2_complete.pdf

Law, M., Finkelman, S., Hurley, P. A., Rosenbaum, P., King, S., King, G., & Hanna, S. R. (2004). Participation of children with physical disabilities: relationships with diagnosis, physical function, and demographic variables. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 11(4), 156–162. <https://doi.org/10.1080/11038120410020755>

Limond, J., Dorris, L., & McMillan, T. M. (2009). Quality of life in children with acquired brain injury: Parent perspectives 1–5 years after injury. *Brain Injury*, 23(7–8), 617–622.
<https://doi.org/10.1080/02699050902997870>

Maxwell, G., Alves, I., & Granlund, M. (2012). Participation and environmental aspects in education and the ICF and the ICF-CY: Findings from a systematic literature review. *Developmental Neurorehabilitation*, 15(1), 63–78. <https://doi.org/10.3109/17518423.2011.633108>

McCann, D., Bull, R., & Winzenberg, T. (2012b). The daily patterns of time use for parents of children with complex needs. *Journal of Child Health Care*, 16(1), 26–52. <https://doi.org/10.1177/1367493511420186>

McCarthy, P., & Jones, M. (2007). A qualitative study of sport enjoyment in the sampling years. *The Sport Psychologist*, 21, 400–416. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/260273371_A_Qualitative_Study_of_Sport_Enjoyment_in_the_Sampling_Years

Morgenthaler, T., Schulze, C., Pentland, D., & Lynch, H. (2023). Environmental Qualities That Enhance Outdoor Play in Community Playgrounds from the Perspective of Children with and without Disabilities: A Scoping Review. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 20(3), 1763. <https://doi.org/10.3390/ijerph20031763>

O'Brien, B., Harris, I. B., Beckman, T. J., Reed, D. A., & Cook, D. A. (2014). Standards for Reporting Qualitative Research. *Academic Medicine*, 89(9), 1245–1251. <https://doi.org/10.1097/acm.0000000000000388>

Olsen, R. K. (2023). Key factors for child participation – an empowerment model for active inclusion in participatory processes. *Frontiers in Psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1247483>

Piškur, B., Beurskens, A. J., Jongmans, M. J., Ketelaar, M., Norton, M., Frings, C. A., Hemmingsson, H., & Smeets, R. J. (2012). Parents' actions, challenges, and needs while enabling participation of children with a physical disability: a scoping review. *BMC Pediatrics*, 12(1). <https://doi.org/10.1186/1471-2431-12-177>

Piškur B, Daniëls R, Jongmans MJ, Ketelaar M, Smeets RJ, Norton M. (2014). Participation and social participation: are they distinct concepts? *Clinical Rehabilitation*, 28(3), 211–220.

Piškur, B., Meuser, S., Jongmans, M. J., Ketelaar, M., Smeets, R. J. E. M., Casparie, B. M., Haarsma, F. A., & Beurskens, A. J. H. M. (2015). The lived experience of parents enabling participation of their child with a physical disability at home, at school and in the community. *Disability and Rehabilitation*, 38(8), 803–812. <https://doi.org/10.3109/09638288.2015.1061612>

Piškur, B., Beurskens, A.J.H.M., Ketelaar, M. et al. (2017). Daily actions, challenges, and needs among Dutch parents while supporting the participation of their child with a physical disability at home, at school, and in the community: a qualitative diary study. *BMC Pediatr* 17, 12. <https://doi.org/10.1186/s12887-016-0768-6>

- Piškur, B., Takala, M., Berge, A., Eek-Karlsson, L., Ólafsdóttir, S. M., & Meuser, S. (2021). Belonging and participation as portrayed in the curriculum guidelines of five European countries. *Journal Of Curriculum Studies*, 54(3), 351–366. <https://doi.org/10.1080/00220272.2021.1986746>
- Rosenbaum, P., & Gorter, J. W. (2012). The ‘F-words’ in childhood disability: I swear this is how we should think! *Child Care Health and Development*, 38(4), 457–463. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2214.2011.01338.x>
- Rosenberg, L., Bart, O., Ratzon, N. Z., & Jarus, T. (2012). Personal and Environmental Factors Predict Participation of Children With and Without Mild Developmental Disabilities. *Journal Of Child And Family Studies*, 22(5), 658–671. <https://doi.org/10.1007/s10826-012-9619-8>
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63–75. <https://doi.org/10.3233/efi-2004-22201>
- Smith, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. (2021). *Interpretative Phenomenological analysis: Theory, Method and Research*. SAGE.
- Steinhardt, F., Ullenhag, A., Jahnsen, R., & Dolva, A. (2019). Perceived facilitators and barriers for participation in leisure activities in children with disabilities: Perspectives of children, parents and professionals. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 28(2), 121–135. <https://doi.org/10.1080/11038128.2019.1703037>
- Taylor, R. R. (2017). *Kielhofner’s model of human occupation: theory and application*, 5e. Lippincott Williams & Wilkins, a Wolters Kluwer bu. <https://ot.lwwhealthlibrary.com/book.aspx?bookid=2037§ionid=0>
- Tenny, S., M. Brannan, J., & D. Brannan, G. (2022). *Qualitative Study*. StatPearls Publishing. PMID: 29262162.
- The United Nations. (1989). *Convention on the Rights of the Child*. <https://www.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2016/08/unicef-convention-rights-child-uncrc.pdf>
- Waisman-Nitzan M, Ivzori Y, Anaby D. Implementing pathways and resources for engagement and participation (PREP) for children with disabilities in inclusive schools: a knowledge translation strategy. *Phys Occup Ther Pediatr*. 2022;42(5):526– 541. doi:10.1080/01942638.2022.2037809.
- World Health Organization. *International Classification of Functioning, Disability and Health. Short Version*. Geneva: World Health Organization, 2001
- Yu, X., & Chen, Y. (2022). How does parental involvement matter for children’s academic achievement during school closure in primary school? *British Journal of Education & Psychology*, 92, 1621–1637. <https://doi.org/10.1111/bjep.12526>

Bijlagen

Bijlage 1: Flyer/Poster

DEELNEMERS GEZOCHT!

ONDERZOEK NAAR DE ERVARINGEN VAN OUDERS
OVER DE PARTICIPATIE VAN HUN KINDEREN

WIE ZOEKEN WE?
Ouders van kinderen
in het lager onderwijs,
met en zonder extra
ondersteunings-
behoeften

WAT GAAN WE DOEN?
Eenmalig interview van 60 tot
90 minuten – in een ontspannen
en open sfeer. De Interviews
worden afgenomen tussen
januari en april 2025.

WAT WILLEN WETEN?
Participatie is essentieel
voor de ontwikkeling van
kinderen. We zijn
geïnteresseerd in hoe deze
participatie wordt ervaren
en ondersteund, en welke
factoren hierop invloed
hebben.

UHASSELT
Deze studie maakt deel
uit van een masterproef
in de ergotherapeutische
wetenschappen

CONTACT GEGEVENS
Ree Buysse
ree.buysse@student.uhasselt.be
Laura De Vliegheer
laura.devliegheer@student.uhasselt.be

UHASSELT
KNOWLEDGE IN ACTION

Bijlage 2: Instructies deelnemers

Beste deelnemer,

Hartelijk dank voor uw interesse in deelname aan dit onderzoek! Dit onderzoek is een exploratieve, kwalitatieve studie die zich richt op het begrijpen van de perspectieven van ouders met betrekking tot de participatie van hun kinderen thuis, op school en in de gemeenschap. We willen inzicht verkrijgen in de manieren waarop u de participatie van uw kind bevordert, en ook in de uitdagingen en belemmeringen waarmee u geconfronteerd wordt.

Het doel van het onderzoek is om een dieper inzicht te krijgen in de overtuigingen, waarden en motivaties van ouders zoals u, in relatie tot de participatie van hun kinderen. We willen onderzoeken hoe omgevingsfactoren, zoals de thuissituatie, schoolomgeving en gemeenschapsvoorzieningen, invloed hebben op deze participatie, ongeacht of uw kind extra ondersteuningsbehoeften heeft.

Uw deelname bestaat uit een eenmalig semigestructureerd diepte-interview van ongeveer 60 tot 90 minuten. Tijdens dit gesprek zullen we vragen naar uw ervaringen, observaties en inzichten met betrekking tot de participatie van uw kind. Het interview biedt een open en veilige ruimte waarin u uw persoonlijke verhaal kunt delen, en we zullen vooral open vragen stellen over uw perspectieven, uw betrokkenheid, en de verschillende factoren die de participatie van uw kind ondersteunen of belemmeren. Mocht u zich tijdens het interview oncomfortabel voelen, dan kunt u het gesprek op elk moment onderbreken of beëindigen. U krijgt de mogelijkheid om de transcriptie van het interview in te zien. Dit geeft u de kans om aanvullingen te doen of om informatie te corrigeren indien nodig.

Alle informatie die u deelt, wordt strikt vertrouwelijk behandeld. Uw naam en andere identificeerbare gegevens zullen niet in de onderzoeksresultaten worden opgenomen. Het interview wordt opgenomen om nauwkeurig getranscribeerd te kunnen worden voor de analyse, maar de gegevens worden volledig anoniem verwerkt en uitsluitend gebruikt voor dit onderzoek.

Het interview kan plaatsvinden in een rustige en comfortabele omgeving die u zelf kiest, of we kunnen deze voor u regelen. Er is geen specifieke voorbereiding nodig; we willen graag uw spontane en eerlijke antwoorden horen.

Wij waarderen uw deelname enorm, omdat uw inbreng ons helpt een beter inzicht te verkrijgen in de ervaringen van ouders zoals u. Heeft u nog vragen of is er iets onduidelijk? Neem dan gerust contact met ons op.

Nogmaals hartelijk dank voor uw deelname en bijdrage aan dit onderzoek!

Contactinformatie:

Uitvoerende onderzoekers: Ree Buysse, Laura De Vliegheer

Promotor: Barbara Piskur

E-mail:

- ree.buysse@student.uhasselt.be

- laura.devliegher@student.uhasselt.be

Bijlage 3: Inlichtingenblad voor de deelnemer

Onderzoek naar de ervaringen van ouders over de participatie van hun kinderen

Deze studie maakt deel uit van een masterproef in de ergotherapeutische wetenschappen aan de UHasselt. Het doel van deze studie is om de ervaringen van ouders met een kind in het lager onderwijs te onderzoeken. De inzichten en verhalen van ouders zijn van groot belang om de complexiteit van de participatie van kinderen in hun dagelijks leven te begrijpen en om bestaande interventies te verbeteren. Dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van individuele interviews.

Wie zoeken we?

Ben jij ouder van een kind in het lager onderwijs en wil je jouw ervaringen delen? Wij zoeken ouders zoals jij die willen vertellen over hoe hun kind meedoet thuis, op school en in de buurt. Of je kind nu extra ondersteuning nodig heeft of niet, jouw verhaal is waardevol!

- **Ouders van kinderen in het lager onderwijs** (met of zonder extra ondersteuningsbehoeften)
- **Iedere achtergrond is welkom!** We zijn benieuwd naar verschillende perspectieven.
- **Eenmalig interview van 60 tot 90 minuten** – in een ontspannen en open sfeer.

Wat willen weten?

- **De manieren waarop u uw kind ondersteunt:** Hoe help je je kind in dagelijkse activiteiten thuis, op school en in de buurt? Welke routines of hulpmiddelen gebruik je om de betrokkenheid van je kind te bevorderen?
- **Wat heb je nodig?** Wat zou helpen om de participatie van je kind te ondersteunen? Zijn er voorzieningen of activiteiten die waardevol zijn? Gebruik je al organisaties of initiatieven die helpen?
- **Uitdagingen:** Welke problemen ervaar je bij de participatie van je kind? Heb je bijvoorbeeld problemen met transport? Zijn er tijdsbeperkingen of een gebrek aan netwerk? Jouw ervaringen helpen ons om obstakels beter te begrijpen.

Wat verstaan we onder participatie?

Onder participatie verstaan we de actieve betrokkenheid van kinderen in hun dagelijks leven, zoals:

- **Sociale interactie:** Deelnemen aan gezinsactiviteiten, zoals eten, spelen of huishoudelijke taken. Meedoen aan groepsactiviteiten en vriendschappen opbouwen.
- **Onderwijs:** Actief deelnemen aan lessen en schoolactiviteiten.
- **Fysieke deelname:** Meedoen aan sport en spel.
- **Betrokkenheid in de gemeenschap:** Deelname aan lokale evenementen en clubs.

Participatie is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. We zijn geïnteresseerd in hoe deze participatie wordt ervaren en ondersteund, en welke factoren hierop invloed hebben.

Interesse of wil je meer weten? Meld je aan, we horen graag van je!

Contactinformatie:

Uitvoerende onderzoekers: Ree Buysse, Laura De Vliegheer

Promotor: Barbara Piskur

E-mail:

- ree.buysse@student.uhasselt.be

- laura.devliegheer@student.uhasselt.be

We kijken ernaar uit u te spreken!

Bijlage 4: Toestemmingsformulieren

Titel van het onderzoek: *Hoe beschrijven ouders de participatie van hun schoolgaande kinderen en welke invloed heeft de omgeving thuis, op school en in de gemeenschap op deze participatie?*

Onderzoekers: Ree Buysse, Laura De Vliegheer

Promotor: Barbara Piskur

Doel van het onderzoek: Dit onderzoek richt zich op het verkrijgen van inzicht in hoe ouders de participatie van hun schoolgaande kinderen ervaren, evenals de invloed van de thuisomgeving, school en gemeenschap op deze participatie. Uw deelname zal helpen om omgevingsfactoren beter te begrijpen, zodat interventies gericht op het bevorderen van participatie verder kunnen worden ontwikkeld.

Toestemmingsverklaring

Door ondertekening van dit formulier bevestigt u dat u geïnformeerd bent over de aard en de doelen van het onderzoek en dat u vrijwillig besluit deel te nemen.

1. Vrijwillige deelname:

- Ik begrijp dat mijn deelname aan dit onderzoek vrijwillig is.
- Ik heb het recht om op elk moment zonder opgave van redenen te stoppen met het onderzoek, zonder dat dit gevolgen heeft voor mij of mijn kind.

2. Vertrouwelijkheid en anonimiteit:

- Ik begrijp dat de verzamelde gegevens vertrouwelijk worden behandeld en dat mijn identiteit en die van mijn kind niet bekend worden gemaakt in enige publicatie.
- Alle gegevens zullen geanonimiseerd worden voordat ze worden gebruikt voor analyses of publicaties.

3. Gebruik van audio-opnamen:

- Ik geef toestemming voor het opnemen van audio tijdens het interview, met het doel het gesprek te transcriberen en nauwkeurig te analyseren.
- Ik begrijp dat deze opnames alleen door de onderzoekers worden gebruikt en veilig worden opgeslagen.
 - ☐ Ja, ik geef toestemming voor audio-opnames.
 - ☐ Nee, ik geef geen toestemming voor audio-opnames.

4. Gebruik van data:

- Ik begrijp dat de gegevens die uit mijn interview voortkomen uitsluitend voor onderzoeksdoeleinden worden gebruikt en kunnen worden gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften.
 - ☐ Ja, ik geef toestemming voor het gebruik van mijn gegevens voor wetenschappelijke publicaties.
 - ☐ Nee, ik geef geen toestemming voor het gebruik van mijn gegevens voor wetenschappelijke publicaties.

5. Recht op inzage:

- Ik begrijp dat ik recht heb op inzage in het transcript van mijn interview en dat ik de gelegenheid heb om aanvullingen of correcties door te geven.

Toestemming

Door dit formulier te ondertekenen, verklaar ik dat ik voldoende geïnformeerd ben over het doel en de opzet van het onderzoek. Ik geef toestemming om deel te nemen aan het onderzoek onder de hierboven beschreven voorwaarden.

Naam deelnemer: _____

Datum: _____

Handtekening deelnemer: _____

Ondertekening door onderzoeker

Ik bevestig dat ik de deelnemer voldoende heb geïnformeerd over het onderzoek en dat eventuele vragen naar tevredenheid zijn beantwoord.

Naam onderzoeker: _____

Datum: _____

Handtekening onderzoeker: _____

Contactgegevens:

Indien u verdere vragen heeft, kunt u contact opnemen met Ree Buysse of Laura De Vliegheer via ree.buysse@student.uhasselt.be of laura.devliegheer@student.uhasselt.be. Voor eventuele klachten of andere bezorgdheden over de ethische aspecten van deze studie, kan u contact opnemen met de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie van UHasselt: SMEC@uhasselt.be.

Bijlage 5: Topiclijst

Hoofdthema	Topic	Subtopic	Onderdeel
Participatie thuis	Participatie in de sociale omgeving	Barrières en ondersteunende factoren	Voorbeeld van dagelijkse activiteiten Rol in huishoudelijke taken Vrijtidsactiviteiten en hobby's thuis Sociaal netwerk: ouders, familie, vrienden Sociale media
		Ondersteuning strategieën	Huidige strategieën die ouders gebruiken om de participatie van hun kind te bevorderen Effectiviteit van verschillende ondersteuningsstrategieën Toegang en gebruik van professionele hulp en diensten (therapeuten, begeleiders, etc.)
	Participatie in de fysieke omgeving	Barrières en ondersteunende factoren	Materialen: Speelgoed, boeken, kleding, knutselspullen. Ruimtes: Kinderkamer, speelruimte, gemeenschappelijke ruimtes (zoals woonkamer, keuken, bureau of tuin). Meubilair: Kinderbed, bureau, opbergruimtes voor speelgoed of kleding. Toegang tot buitenruimte: Tuin, balkon, of speelplekken in de buurt. Technologie: Tablet, televisie, computer, of andere apparaten die thuis beschikbaar zijn.
		Ondersteuning strategieën	Huidige strategieën die ouders gebruiken om de participatie van hun kind te bevorderen Effectiviteit van verschillende ondersteuningsstrategieën Toegang tot en gebruik van hulpmiddelen en technologie
Participatie op school	Participatie in de	Barrières en ondersteunende factoren	Beschrijving van de schoolervaring van het kind Academische prestaties

	sociale omgeving		Betrokkenheid bij schoolactiviteiten Sociale interacties met leeftijdsgenoten en leraren. Hulpverlening: Aanwezigheid van en toegang tot ondersteunende diensten en faciliteiten Sociaal netwerk: ouders, familie, vrienden, klasgenoten, leerkrachten Sociale media
		Ondersteuning strategieën	Huidige strategieën die ouders gebruiken om de participatie van hun kind te bevorderen Effectiviteit van verschillende ondersteuningsstrategieën Toegang en gebruik van professionele hulp en diensten (therapeuten, begeleiders, etc.)
	Participatie in de fysieke omgeving	Barrières en ondersteunende factoren	Materialen: Schoolboeken, schriften, schrijfgerei, knutselmateriaal, hulpmiddelen. Ruimtes: Klaslokalen, gymzaal, bibliotheek, speelplaats, kantine. Meubilair: Bureau en stoel per leerling, kasten voor opberging, interactieve borden. Buitenruimte: Schoolplein, sportveld, tuin of andere buitenspeelplekken. Technologie: Computers, tablets, projectoren, of digitale schoolborden.
		Ondersteuning strategieën	Huidige strategieën die ouders gebruiken om de participatie van hun kind te bevorderen Effectiviteit van verschillende ondersteuningsstrategieën Toegang tot en gebruik van hulpmiddelen en technologie
Participatie in de gemeenschap	Participatie in de sociale omgeving	Barrières en ondersteunende factoren	Sociaal netwerk: ouders, familie, vrienden, burens, leeftijdsgenoten, dorpsgenoten, kennissen Hulpverlening: Sociale media

		Ondersteuning strategieën	Huidige strategieën die ouders gebruiken om de participatie van hun kind te bevorderen Effectiviteit van verschillende ondersteuningsstrategieën Toegang en gebruik van professionele hulp en diensten (therapeuten, begeleiders, etc.) Samenwerking met scholen, gemeenschapsorganisaties en andere instanties
	Participatie in de fysieke omgeving	Barrières en ondersteunende factoren	Speelplekken: Parken, speeltuinen, sportvelden, en recreatiegebieden. Faciliteiten: Bibliotheken, buurtcentra, sportclubs, en zwembaden. Infrastructuur: Fietspaden, wandelroutes, straten, pleinen, en openbaar vervoer. Winkels en diensten: Supermarkten, apotheken, kinderwinkels, en andere voorzieningen in de buurt. Sociale ruimtes: Kerken, moskeeën, cafés, of andere ontmoetingsplekken. Natuurlijke elementen: Bossen, stranden, meren, of andere nabijgelegen natuurgebieden.
		Ondersteuning strategieën	Huidige strategieën die ouders gebruiken om de participatie van hun kind te bevorderen Effectiviteit van verschillende ondersteuningsstrategieën Toegang tot en gebruik van hulpmiddelen en technologie

Tabel 2: Topiclijst

Bijlage 6: Interviewleidraad

Materialen

- Pen en papier
- Toestemmingsformulier (tweevoud)
- Digitale spraakrecorder
- Afgedrukte interviewleidraad

Interview tips

Prompting:

- Kunt u wat meer uitleggen over ...?
- Zou u daar wat dieper op in kunnen gaan?
- Kunt u dat verder toelichten?

Probing:

- Kunt u specifieker aangeven wat u bedoelt met ...?
- Hoe zou u dat precies omschrijven?
- Wat wilt u daarmee zeggen?
- Kunt u een voorbeeld geven van ...?

Interviewleidraad

Het dient als een hulpmiddel tijdens de gesprekken. Het helpt om structuur te bieden en zorgt ervoor dat alle belangrijke thema's worden besproken. Hieronder volgt een beschrijving van de interviewleidraad.

Openingsvraag:

Het interview begint met het ondertekenen van de geïnformeerde toestemmingsformulier. Vervolgens stellen de onderzoekers zichzelf voor en wordt het onderzoeksdoel uitgelegd:

Dank u wel voor uw deelname aan ons onderzoek. Wij zijn Laura en Ree, masterstudenten Ergotherapeutische Wetenschappen. Vandaag zal ik, [naam interviewer], de vragen stellen, terwijl [naam observator] observeert en aantekeningen maakt.

Voordat we beginnen, geven we graag een korte toelichting op ons onderzoek. Het doel van deze studie is om inzicht te krijgen in de participatie van kinderen en de invloed van hun omgeving, bekeken vanuit het perspectief van ouders. Dit inzicht kan ergotherapeuten helpen bij het ontwikkelen van gerichte en effectieve interventies. Tijdens het interview zal ik u een aantal vragen stellen. Het is de bedoeling dat u deze zo uitgebreid mogelijk beantwoordt. Mocht u een pauze willen of willen stoppen, laat het ons gerust weten. U bent uiteraard niet verplicht om vragen te beantwoorden als u zich daar niet comfortabel bij voelt. Het interview zal ongeveer één tot anderhalf uur duren. Tot slot willen we u vragen of we uw toestemming hebben om het interview op te nemen. Dit maakt het voor ons gemakkelijker om de antwoorden later te verwerken. Alle verzamelde gegevens worden volledig anoniem behandeld en uitsluitend gebruikt voor dit onderzoek.

Heeft u op dit moment nog vragen?

Inleidingsvragen:

Om te beginnen, kunt u zichzelf kort voorstellen?

- Hoe is uw gezin samengesteld? (Bijvoorbeeld: broers, zussen, gescheiden ouders, traditioneel gezin, etc.)
- Wat is de geboortevolgorde van uw kinderen?
- Kunt u de woonomgeving beschrijven? (Bijvoorbeeld: appartement, rijhuis, villa, met of zonder tuin, centraal gelegen, etc.)
- Kunt u uw kind(eren) die momenteel op de lagere school zitten kort voorstellen?
- Indien van toepassing, kunt u toelichten welke extra ondersteuningsbehoeften uw kind(eren) hebben en in welke mate deze van invloed zijn op hun dagelijkse activiteiten?

Transitievragen:

We beginnen met het verkennen van de dagelijkse activiteiten van uw kind. We bedoelen hiermee alle activiteiten waaraan uw kind deelneemt, zowel thuis als daarbuiten. Dit kan breed worden opgevat, zoals met de fiets naar school, helpen koken, de grootouders bezoeken, naar de muziekles gaan, televisie kijken, enzovoort.

- **Kunt u beschrijven hoe een typische dag er thuis uit ziet voor uw kind?**
 - Welke dagelijkse activiteiten voert uw kind thuis uit?
 - Welke rol speelt uw kind in huishoudelijke taken?
 - Wat voor vrijetijdsactiviteiten of hobby's doet uw kind thuis?

- Welke spel- of creatieve activiteiten onderneemt uw kind graag thuis?
- Hoe verloopt het maken van huiswerk thuis?
- Hoe verloopt de sociale interactie van uw kind met familieleden?
- Hoe ervaart u de zelfstandigheid van uw kind in de thuissituatie?
- Hoe verandert de participatie van uw kind thuis gedurende weekdays en in het weekend?
- Op welke momenten ervaart u dat uw kind het meest betrokken is bij activiteiten thuis?
- **Kunt u de schoolervaring van uw kind kort beschrijven?**
 - Hoe ervaart uw kind de academische activiteiten op school?
 - Wat zijn de academische prestaties van uw kind?
 - Hoe betrokken is uw kind bij schoolactiviteiten en opdrachten?
 - Hoe verloopt de sociale interactie van uw kind op school?
 - Hoe gaat uw kind om met leeftijdsgenoten?
 - Hoe is de interactie van uw kind met leraren en andere schoolmedewerkers?
 - Wat voor rol speelt uw kind in groepsactiviteiten of schoolgerelateerde evenementen?
 - Hoe ervaart u de zelfstandigheid van uw kind op school?
 - Hoe worden de behoeften van uw kind in de klas door de leerkracht en andere medewerkers ondersteund?
 - Hoe ervaart uw kind de sociale dynamiek in de klas?
 - Welke aanpassingen in de klas of schoolomgeving vindt u cruciaal voor de participatie van uw kind?
 - Hoe gaat de school om met eventuele uitdagingen die uw kind ervaart?
- **Kunt u beschrijven aan welke gemeenschapsgerichte activiteiten uw kind deelneemt?** Denk hierbij aan sport, clubs, evenementen, of andere activiteiten buiten school.
 - Hoe ervaart u de beschikbaarheid en kwaliteit van openbare voorzieningen? Bijvoorbeeld speeltuinen, sportclubs of andere lokale voorzieningen.

- Hoe ervaart u de toegankelijkheid van gemeenschapsvoorzieningen voor uw kind?
- Hoe verloopt de sociale interactie van uw kind binnen de gemeenschap? Hoe gaat uw kind om met andere kinderen of volwassenen in de buurt?
- Heeft uw kind ervaringen met inclusie en acceptatie binnen de gemeenschap? Voelt uw kind zich welkom en geaccepteerd in de gemeenschap?
- Welke gemeenschapsactiviteiten zijn volgens u het meest toegankelijk en waarom?
- Heeft uw kind te maken gehad met discriminatie of exclusie in de gemeenschap? Zo ja, hoe gaat u hiermee om?
- Welke rol speelt de buurt of gemeenschap in het ondersteunen van de participatie van uw kind?
- Hoe belangrijk is de nabijheid van voorzieningen (zoals speeltuinen, sportclubs, enz.) voor de participatie van uw kind?

Sleutelvragen:

We gaan nu de facilitatoren en barrières in de omgeving bespreken, en de strategieën die u toepast om hiermee om te gaan.

Facilitatoren en barrières in de fysieke en sociale omgeving:

- Welke factoren in de fysieke omgeving (zoals thuis, op school en in de gemeenschap) helpen uw kind bij het uitvoeren van zijn activiteiten?
- Welke barrières in de fysieke omgeving belemmeren de deelname van uw kind aan activiteiten?
- Welke sociale factoren ondersteunen de participatie van uw kind (bijvoorbeeld familie, vrienden, leraren)?
- Wat zijn de sociale barrières die de deelname van uw kind bemoeilijken (zoals interacties met leeftijdsgenoten, vrienden of volwassenen)?
- Hoe beïnvloedt de fysieke infrastructuur van uw huis (zoals drempels, trappen, ruimte-indeling) de participatie van uw kind?
- Heeft u ooit veranderingen aan de omgeving doorgevoerd (bijvoorbeeld thuis, op school, of in de buurt) om de participatie van uw kind te bevorderen?

Strategieën en ondersteuningsmaatregelen:

- Welke strategieën gebruikt u momenteel om de participatie van uw kind te bevorderen?
- Hoe effectief zijn deze strategieën volgens u?
- Maakt u gebruik van professionele hulp of diensten, zoals therapeuten, begeleiders, of andere ondersteunende diensten?
- Maakt u gebruik van hulpmiddelen en technologie om de participatie van uw kind te ondersteunen? hoe toegankelijk zijn deze voor u?
- Hoe verloopt de samenwerking met de school, gemeenschapsorganisaties of andere instanties bij de ondersteuning van uw kind?
- Hoe stemt u de ondersteuning van uw kind af met andere betrokkenen, zoals leerkrachten, therapeuten of familieleden?
- Zijn er strategieën of hulpmiddelen die u wenst te gebruiken, maar momenteel niet beschikbaar of toegankelijk zijn?
- Hoe prioriteert u tussen verschillende ondersteuningsbehoeften van uw kind en uw gezin?

Redenen en behoeften bij uitdagingen:

- Waarom kiest u voor de genoemde strategieën om uw kind te ondersteunen?
- Welke specifieke uitdagingen ervaart u zelf bij het ondersteunen van uw kind?
- Hoe verloopt de ondersteuning bij activiteiten thuis in vergelijking met buitenshuis?
- Welke specifieke behoeften heeft u bij het omgaan met deze uitdagingen?
- Waar zou u deze ondersteuning het liefst ontvangen (thuis, school, buitenshuis)?
- Welke vorm van ondersteuning heeft u nodig?

Ervaringen ouders:

- Welke rol speelt uw eigen sociale netwerk (bijvoorbeeld vrienden, familie) in het ondersteunen van uw kind?
- Hoe heeft het ondersteunen van de participatie van uw kind uw dagelijkse routine of gezinsleven beïnvloed?
- Welke aspecten van de ondersteuning vindt u het meest uitdagend en waarom?

Besluitende vragen:

- Toekomstperspectieven:
 - Wat zijn uw verwachtingen en hoop voor de toekomst van uw kind, met betrekking tot participatie in verschillende activiteiten?
 - Heeft u ideeën voor mogelijke interventies of beleidsmaatregelen die de participatie van kinderen kunnen bevorderen?
 - Welke verbeteringen zou u willen zien in de sociale en fysieke omgeving van uw kind om zijn/haar participatie te bevorderen?
 - Hoe ziet u de rol van professionals (zoals ergotherapeuten) in de toekomstige ondersteuning van uw kind?
- Zijn er nog onderwerpen die niet aan bod zijn gekomen tijdens het interview, maar die voor u toch belangrijk zijn om te delen?
- Wat vond u het belangrijkste punt dat we tijdens het interview hebben besproken?
- Klopt het dat de belangrijkste conclusie die we hebben getrokken, zoals besproken door X, juist is?
- Hoe heeft u het gesprek ervaren?
- Heeft u nog verdere vragen of opmerkingen?

Afsluiting

Hartelijk dank voor uw medewerking en het delen van deze waardevolle informatie. We zullen het interview uitschrijven en per e-mail naar u toesturen. U krijgt vervolgens een week de tijd om eventuele opmerkingen of aanpassingen met ons te delen. Het onderzoek wordt naar verwachting afgerond rond juni-juli 2025.

Zou u graag de onderzoeksresultaten willen ontvangen?

Bijlage 7: Demografische gegevens

Naam ouder	Leeftijd	Ouder rol	Opleidingsniveau	Naam kind	Leeftijd	Geslacht	Soort school	Ondersteunings behoefte	Gezinssamenstelling
Johanna	44 jaar	Mama	Hoger onderwijs	Emma	7 jaar	Meisje	Vrije basisschool	Nee	Nieuw samengesteld gezin
Linda	37 jaar	Mama	Hoger onderwijs	Noah	7 jaar	Jongen	Vrije basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Brenda	35 jaar	Mama	Hoger onderwijs	Sofia	9 jaar	Meisje	Gemeentelijke basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Noor	51 jaar	Mama	Hoger onderwijs	Levi	11 jaar	Jongen	Gemeentelijke basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Nadine	/	Mama	Hoger onderwijs	Tessa	12 jaar	Meisje	Gemeentelijke basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Koen	50 jaar	Papa	Hoger onderwijs	Nora	11 jaar	Meisje	Gemeentelijke basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Sandra	37 jaar	Mama	Hoger onderwijs	Lola	7 jaar	Meisje	Gemeentelijke basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Lauren	39 jaar	Mama	Hoger onderwijs	François	10 jaar	Jongen	Gemeentelijke basisschool	Nee	Tweeouder gezin
Nina	46 jaar	Mama	Hoger onderwijs	Lotte	8 jaar	Meisje	Vrije basisschool	Nee	Tweeouder gezin

Tabel 3: Demografische gegevens (fictieve namen)

Bijlage 8: Samenvatting hoofdthema's, subthema's en subcategorieën

Hoofdthema's	Subthema's	Subcategorieën
Invloed van de fysieke omgeving thuis en in de gemeenschap	Barrières van de fysieke omgeving	Beperkte bereikbaarheid en mobiliteit in de buurt omgeving
		Gebrek aan buurtvoorzieningen
		Gevoel van onveiligheid met de weginfrastructuur
	Facilitatoren van de fysieke omgeving	Comfortabele thuisomgeving
		Nabije en toegankelijke infrastructuur in de gemeenschap
		Bereikbaarheid
Ouderlijke invloed	Barrières binnen het gezin	Tijdsdruk en gezinsbelasting
	Facilitatoren binnen het gezin	Ouderlijke betrokkenheid en inspanning
	Uitdagingen die ouders ervaren bij het ondersteunen van hun kinderen	Ouderlijke zelfzorg en draagkracht
		Tegenstrijdige visies tussen ouders
		Het vinden van passende strategieën en ondersteuning
	Strategieën binnen het gezin	Ondersteuning via hulpmiddelen en technologie
		Zelfstandigheid en vaardigheidsontwikkeling
		Structuur en regie binnen het gezinsleven
		Beïnvloeden en sturen
Invloed van sociale netwerken en gemeenschappen	Barrières in de bredere sociale omgeving	Structurele en organisatorische drempels
		Beperkte toegankelijkheid en veiligheid
		Sociale exclusie en beperkte verbondenheid
		Onvoldoende kwaliteit van begeleiding en ondersteuning
	Facilitatoren in de bredere sociale omgeving	Sociale verbondenheid en netwerksteun, Effectieve communicatie en samenwerking
		Kwaliteit van begeleiding en structuur
		Toegankelijkheid en laagdrempeligheid
		Bevorderende werksituatie
	Sociaal gerichte strategie	Bewuste sociale netwerken uitbouwen
		belangenbehartiging van hun kinderen en samenwerken met externe deskundigen

Bijlage 9: Audit Trail

1. Werkpakket 1: Literatuurstudie

21/03/2024

Toewijzing masterproefonderwerp: *De invloed van de omgeving op participatie van kinderen en jongeren met of zonder ondersteuningsbehoeften*. Eerste contact met de promotor.

Bij aanvang van de literatuurstudie werd een methodologisch verslag opgesteld om het zoekproces systematisch te documenteren. Er werd gestart met het opstellen van een PICO-kader om de onderzoeksvraag te verfijnen en richting te geven aan het literatuuronderzoek. Op basis van dit kader werden zoektermen afgeleid en vertaald naar zoekstrings, specifiek uitgewerkt per databank.

De volgende databanken werden geraadpleegd:

- PubMed
- Embase
- Cochrane Library

In deze fase werd gezocht naar zowel kwantitatieve als kwalitatieve studies, om een breed inzicht te krijgen in mogelijke methodologische benaderingen binnen het onderzoeksthema. De gehanteerde zoekstrategieën en criteria voor in- en exclusie werden nauwkeurig gedocumenteerd in het methodologisch verslag, inclusief data van de zoekopdrachten en aantallen gevonden resultaten per databank.

18/07/2024

Contact met de promotor met een aantal praktische vragen over de uitvoering van het onderzoek. Vragen betroffen het gebruik van de PEM-CY, de afbakening van de doelgroep (leeftijd en type onderwijs), de geografische spreiding van de rekrutering en het indienen van een ethisch aanvraagdossier. De promotor gaf aan dat deze keuzes afhangen van het voorgestelde onderzoeksprotocol en bevestigde dat rekrutering via scholen en binnen één provincie mogelijk is. Daarnaast werd bevestigd dat een aanvraag bij de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie van UHasselt vereist is.

08/08/2024

De keuze werd gemaakt om een kwalitatieve onderzoeksopzet te hanteren. Een eerste versie van het onderzoeksprotocol werd aan de promotor bezorgd ter feedback.

28/08/2024 – Overleg via Microsoft Teams

Tijdens het overleg werden volgende definitieve keuzes en motieven besproken:

- Onderzoeksdesign: kwalitatief onderzoek op basis van interviews met ouders.
- Doelgroep: ouders van kinderen in de lagere schoolleeftijd. Reden: kinderen in deze leeftijdsfase ontwikkelen meer zelfstandigheid, terwijl ouders nog voldoende zicht hebben op hun participatie.
- Regulier en buitengewoon onderwijs: beide vormen worden opgenomen voor maximale variatie.
- Geografisch afgebakend: rekrutering beperkt tot Oost-Vlaanderen, omwille van praktische haalbaarheid (fysieke bereikbaarheid voor de onderzoekers).
- Interviewlocatie: bij voorkeur bij de deelnemers thuis, voor een vertrouwelijke en natuurlijke setting.

- Rekrutering: via scholen, om een diverse populatie te bereiken qua participatiecontexten. Scholen laten toe om variatie te behouden in onderwijscontext, achtergrond en participatievormen.

2. Werkpakket 2: Voorbereiding data-instrumenten

22/10/2024 – Verfijning van de onderzoeksmethode en aanvang van het schrijfproces van het onderzoeksrapport.

Type onderzoek: Exploratief veldonderzoek

Paradigma: Sociaal-constructivisme

We vertrekken vanuit het idee dat realiteit en kennis sociaal en contextueel geconstrueerd worden. De focus ligt op de betekenis die mensen zelf geven aan hun ervaringen.

Onderzoeksmethode: Kwalitatief

We willen ervaringen en percepties van ouders verkennen en begrijpen.

Benadering: Interpretatieve Fenomenologische Analyse (IPA)

IPA richt zich op het begrijpen van geleefde ervaringen en hoe individuen betekenis geven aan hun persoonlijke en sociale wereld.

- Fenomenologie: onderzoekt hoe ervaringen aan het bewustzijn verschijnen
- Hermeneutiek: dubbele interpretatie: de deelnemer probeert zijn ervaring te begrijpen; de onderzoeker probeert die interpretatie te doorgronden
- Idiografie: grondige analyse per individu, met aandacht voor unieke contexten

04/12/2024 – Eerste versie onderzoeksdocumenten en start veldwerkvoorbereiding

De eerste versies van de situering, inleiding, methode, topicslijst en interviewleidraad werden opgesteld. Er werd gekozen voor het gebruik van diepte-interviews aan de hand van een semigestructureerde interviewleidraad, ontwikkeld op basis van de bevindingen uit de literatuurstudie en de onderzoeksvragen.

De eerste twee interviews werden uitgevoerd als pilootinterviews, met de bedoeling om de interviewleidraad te toetsen op helderheid en relevantie. Aangezien deze vlot verliepen en waardevolle data opleverden, werd besloten geen aanpassingen aan de leidraad door te voeren.

De interviews werden opgenomen met een persoonlijke, goed beveiligde smartphone en vervolgens getranscribeerd. De geanonimiseerde transcripties werden opgeslagen op een versleutelde en beveiligde cloudomgeving van UHasselt, zodat beide onderzoekers veilig konden samenwerken.

Voor de data-analyse werd gekozen voor NVivo-software, vanwege de mogelijkheid om kwalitatieve data systematisch te coderen, te structureren en te organiseren op een overzichtelijke manier.

23/01/2025 – Feedbackmoment met promotor

De promotor gaf aan dat er al aanzienlijke vooruitgang was geboekt. Er werd verfijning van de inleiding voorgesteld en aangeraden om op zoek te gaan naar een voorbeeldartikel in het gekozen tijdschrift. Ook werd geadviseerd om een theoretisch kader rond de omgeving toe te voegen, ter versterking van de situering en de positionering van het onderzoek.

05/02/2025 – Aanvraag NVivo-licentie

Een licentie voor NVivo werd officieel aangevraagd, om het coderen en analyseren van de transcripties efficiënt en gestructureerd te laten verlopen.

3. Werkpakket 3: Rekrutering en ethische goedkeuring

28/08/2024: start voorbereidingen van de documenten voor het verzoek tot ethisch advies bij de Ethische Commissie.

30/10/2024: Start rekruteringsfase: eerste contactmoment met scholen met het oog op het werven van ouders als deelnemers voor het onderzoek.

17/11/2024: Verwerking van de feedback van de promotor op de documenten voor het verzoek tot ethisch advies bij de Ethische Commissie.

19/11/2024: Indiening van het eerste verzoek tot ethisch advies bij de Ethische Commissie.

01/12/2024: Aanvulling en vervollediging van het aanvraagdossier voor ethisch advies, inclusief verduidelijking van rekruteringsprocedure, toestemmingsformulieren en interviewleidraad.

18/12/2024: Toekenning van positief ethisch advies.

06/01/2025: Tweede ronde van rekrutering: bijkomende scholen en ouderverenigingen werden gecontacteerd via e-mail én telefonisch. Eén school reageerde positief, maar de doelgroep bestond voornamelijk uit anderstalige ouders die niet voldeden aan de inclusiecriteria (Nederlandstalige ouders). Deze groep werd daarom geëxcludeerd.

Vanaf januari 2025: Er werd vervolgens gekozen om verder te rekruteren via ouderverenigingen, wat resulteerde in een aantal effectieve aanmeldingen van geschikte deelnemers. Deze ouders vormden uiteindelijk de definitieve onderzoekspopulatie.

4. Werkpakket 4 & 5: Dataverzameling & Data-analyse

4.1 Tijdslijn voor dataverzameling en -analyse

Datum interview	Deelnemer	Duur interview	Datum transcript	Datum coderen
25/01/2025	Linda	1:35:36	15/02/2025	18/02/2025
19/02 /2025	Johanna	1:00:43	04/03/2025	11/03/2025
26/02/2025	Koen	38:36	04/03/2025	11/03/2025
05/03/2025	Nina	49:36	14/03/2025	15/03/2025
8/03/2025	Brenda	57:11	23/04/2025	04/05/2025
12/03/2025	Leen	50:21	14/03/2025	27/03/2025
19/03/2025	Noor	56:30	28/04/2025	05/05/2025
19/03/2025	Sandra	1:07:27	14/04/2025	30/04/2025
18/04/2025	Nadine	48:39	29/04/2025	06/05/2025

16/03/2025 Eerste coderonde en voorlopige thematische clustering

Na de eerste coderingsronde van vier interviews werd een duidelijk onderscheid zichtbaar tussen de fysieke en sociale omgeving, hoewel overlap tussen beide dimensies werd vastgesteld. Deze omgevingsdimensies kwamen tot uiting binnen verschillende contexten zoals thuis, school, hobby's en de gemeenschap. Op basis van de gecodeerde fragmenten werd een voorlopige indeling in hoofdthema's opgesteld. Daarnaast viel op dat ouders diverse strategieën hanteren om participatie van hun kinderen te ondersteunen, afhankelijk van de context.

Voorlopige hoofdthema's:

- Invloed van de thuisomgeving
- Invloed van de schoolomgeving
- Invloed van de hobbycontext
- Invloed van de gemeenschap en bredere sociale context
- Ouderlijke strategieën ter ondersteuning van participatie

17/03/2025: Voorbereiding intervisiegesprek – export en deling codeboom

In aanloop naar een gepland intervisiegesprek werd de actuele versie van de codeboom met bijbehorende definities geëxporteerd vanuit NVivo en gedeeld met alle betrokken onderzoekers. Dit document bood een gestructureerd overzicht van de gebruikte codes, hun onderlinge relaties en bijhorende interpretaties.

Het doel was om tijdens het intervisiemoment efficiënt te kunnen reflecteren op de codering, overlap of inconsistenties te detecteren, en gezamenlijke beslissingen te nemen over verdere thematische verfijning. Deze voorbereiding faciliteerde een meer doelgerichte en onderbouwde bespreking binnen het team.

23/04/2025: Intervisie gesprek m.b.t. coderingsbetrouwbaarheid

In het kader van onderzoekerstriangulatie werd het eerste transcript onafhankelijk gecodeerd door beide student-onderzoekers en de promotor. Tijdens een intervisiemoment werden de afzonderlijke coderingsresultaten naast elkaar gelegd en gezamenlijk besproken. Dit gesprek had als doel om overeenkomsten en verschillen in interpretatie en thematische toewijzing te identificeren, onderling af te stemmen en zo tot meer intersubjectieve betrouwbaarheid te komen binnen het analyseproces. De bevindingen van deze intervisie dienden als basis voor het verder verfijnen van het coderingskader.

27/04/2025: Delen van geupdate codeboom uit NVivo

Om de transparantie en onderlinge afstemming binnen het analyseproces te bevorderen, werd de codeboom met definities geëxporteerd vanuit NVivo en gedeeld tussen de onderzoekers. Deze codeboom gaf een overzicht van alle toegepaste codes, hun hiërarchische structuur en bijhorende definities zoals ze tot dan toe ontwikkeld waren.

De gedeelde codeboom diende als referentie voor verdere codering en thematisering, en ondersteunde het proces van peer review en consensusvorming. Op basis hiervan werden aanvullende bespreking en bijsturing van de code-definities doorgevoerd, met als doel een gedeeld begrip en consistente toepassing van de codes in de verdere analyse.

27/04/2025: Peer review en afstemming van codes

Er werden gedeelde codetabellen aangemaakt waarin de toegepaste codes en bijhorende citaten uit de transcripties werden opgenomen. Deze tabellen dienden als basis voor

samenwerking en vergelijking tussen de onderzoekers. Door de codes en illustratieve quotes van de medeonderzoeker systematisch naast elkaar te leggen, konden overeenkomsten en verschillen worden geïdentificeerd.

Deze werkwijze maakte het mogelijk om via peer review tot een grotere consistentie in de codering te komen, en droeg bij aan de betrouwbaarheid van de themavorming. De inzichten uit deze vergelijking werden gebruikt om bestaande codes te verfijnen en thema's gezamenlijk te ontwikkelen.

30/04/2025: Verdere themaontwikkeling na analyse van zes interviews

Na het coderen van zes interviews werd de thematische analyse verder verdiept. Tijdens deze fase werd duidelijk dat het thema '*ouderlijke strategieën*' nauw verweven is met het thema '*sociale steun*'. Ouders geven aan vaak gebruik te maken van hun sociale netwerk om participatie van hun kinderen te ondersteunen, wat duidt op een functionele overlap tussen beide thema's.

Bovendien kwam naar voren dat een sterk uitgebouwde sociale omgeving ouders in staat stelt om beperkingen in de fysieke omgeving (zoals afstand, infrastructuur of toegankelijkheid) te compenseren. Deze inzichten werden meegenomen in de verdere verfijning en structurering van de thematische indeling.

05/04/2025: Themaherziening na voortgezette codering

Tijdens de voortgang van de thematische analyse werd duidelijk dat er aanzienlijke overlap bestond tussen de verschillende contexten (thuis, school, hobby's, gemeenschap) wat betreft aspecten van de fysieke en sociale omgeving. Op basis hiervan werd besloten om de oorspronkelijke hoofdthema's, die contextgericht waren, te herstructureren naar twee overkoepelende thema's: *fysieke omgeving* en *sociale omgeving*.

Daarnaast werd opgemerkt dat ouders naast barrières ook vaak spraken over *uitdagingen*, *wensen* en *noden* in relatie tot de participatie van hun kinderen. Deze observaties leidden tot het toevoegen van nieuwe hoofdthema's om deze dimensies op een gestructureerde manier te kunnen analyseren en interpreteren.

Voorlopige hoofdthema's:

- Invloed van de fysieke omgeving
- Invloed van de sociale omgeving
- Uitdagingen
- Wensen en noden
- Strategieën

09/05/2025: Finale thema ontwikkeling

Na verdere codering van de interviews werd duidelijk dat het thema *sociale omgeving* te breed was en intern bestond uit twee duidelijk onderscheiden subdomeinen. Er werd daarom besloten om dit thema op te splitsen in (1) Ouderlijke invloed op de participatie van hun kinderen (2) Invloed van sociale netwerken en gemeenschappen. Deze onderverdeling weerspiegelde beter de manier waarop ouders spraken over directe ondersteuning binnen het gezin enerzijds en bredere sociale netwerken en gemeenschapsstructuren anderzijds.

Daarnaast bleken de ouderlijke strategieën beter te ordenen volgens de omgevingsdimensies, in plaats van als afzonderlijk thema. Ook de eerder onderscheiden thema's *uitdagingen*, *wensen* en *noden* toonden te veel overlap met reeds bestaande codes en thema's. Deze

werden daarom niet behouden als aparte hoofdthema's, maar geïntegreerd binnen andere relevante categorieën waar ze inhoudelijk beter tot hun recht kwamen.

- Invloed van de fysieke omgeving thuis en in de gemeenschap
- Ouderlijke invloed op de participatie van hun kinderen
- Invloed van sociale netwerken en gemeenschappen

5. Werkpakket 6: Rapportage en presentatie

29/04/2025: Definitieve versie van de *Inleiding* en *Methode* werd afgewerkt en ingestuurd naar de promotor voor inhoudelijke feedback.

05/05/2025: Het eerste thematische resultaat werd uitgeschreven en eveneens voorgelegd ter feedback.

06/05/2025: De ontvangen feedback op *Inleiding* en *Methode* werd verwerkt en de teksten werden geoptimaliseerd op vlak van helderheid, logische opbouw en aansluiting op de onderzoeksvraag.

11/05/2025: De feedback op het eerste resultaatgedeelte werd geïntegreerd. Hierbij werd onder andere aandacht besteed aan verduidelijking van de thematische onderverdelingen en het versterken van de link met de onderzoeksdoelstelling.

12/05/2025: De twee resterende hoofdthema's binnen de resultaten werden volledig uitgeschreven, inclusief onderbouwende citaten en reflectie op de thematische verbanden.

16/05/2025: De hoofdstukken *Discussie*, *Limitaties*, *Relevantie voor de praktijk* en *Aanbevelingen* werden opgesteld en doorgestuurd voor een eerste feedbackronde.

20/05/2025: Ontvangen van feedback op resultaten en discussie. De opmerkingen hadden voornamelijk betrekking op de helderheid van de interpretatie en de onderbouwing van verbanden. Deze feedback vormt de basis voor verdere verwerking en verbetering.

21/05/2025: Schrijven van conclusie en abstract.

23/05/2025: Verwerken feedback op resultaten en discussie. De eerder ontvangen opmerkingen over de resultaten- en discussiesecties verwerkt. De aanpassingen zorgen voor een heldere samenvatting van de kernbevindingen en een scherpere positionering van het onderzoek binnen het bredere wetenschappelijke kader.

24/05/2025: Verwerking feedback op resultaten, discussie en conclusie. Op 24 mei 2025 is feedback verwerkt met betrekking tot de resultaten-, discussie- en conclusiesecties. De resultaten werden verfijnd en er werd kritisch gereflecteerd op hun relevantie binnen het onderzoeksdoel. Er vond een herziening plaats met aandacht voor consistentie, diepgang en de onderbouwing van de interpretaties.

6. Overzicht van werkpakketten en fasering

Werkpakket	Activiteit	Startdatum	Einddatum	Deliverable
Werkpakket 1: Literatuurstudie	Onderzoeksvraag opstellen.	September 2024	Oktober 2024	Een definitieve onderzoeksvraag.
	Zoeken en verzamelen van relevante literatuur.			Een uitgebreide literatuurlijst met relevante bronnen.
	Analyse en samenvatting van gevonden literatuur.			Samenvattingen van de belangrijkste bevindingen uit de literatuur.
Werkpakket 2: Voorbereiding data-instrumenten	Ontwikkelen van Interviewgidsen.	Oktober 2024	November 2024	Concept interviewgidsen voor individuele interviews en focusgroepen.
	Finaliseren van de instrumenten.			Definitieve versie van de interviewgidsen.
Werkpakket 3: Rekrutering en ethische goedkeuring	Rekruteren van deelnemers.	November 2024	Februari 2024	Lijst van bevestigde deelnemers met ondertekende toestemmingsformulieren.
	Verkrijgen van ethische goedkeuring.			Goedkeuringsbrief van de ethische commissie.
Werkpakket 4: Dataverzameling	Uitvoeren van diepte-interviews.	Januari 2025	April 2025	Verslagen van de diepte-interviews.
Werkpakket 5: Data-analyse	Transcriberen van interviews.	Maart 2025	April 2025	Volledig getranscribeerde interviews.
	Coderen van data.			Gecodeerde dataset in Nvivo.
	Thematische analyse.			Thematisch analyseverslag met gedefinieerde thema's.
Werkpakket 6: Rapportage en presentatie	Opstellen van de resultaten.	April 2025	Juni 2025	Rapport van de resultaten.
	Eindredactie en inhoudelijke bijsturing van de masterproef			Uitgebreid onderzoeksrapport met methodologie, resultaten, discussie en conclusies.
	Presentatie			Presentatiemateriaal en samenvatting van de resultaten voor stakeholders.

7. Codeboom hoofdthema 1: Invloed van de fysieke omgeving 05/05/2025

Name	Description
Invloed van de fysieke omgeving in de participatie van kinderen	De fysieke omgeving verwijst naar de tastbare, natuurlijke en gebouwde elementen rondom een persoon, zoals gebouwen, straten, wegen, parken en infrastructuur, die het gedrag, de mobiliteit en de dagelijkse activiteiten beïnvloeden.
Barrières van de fysieke omgeving	De code verwijst naar de obstakels of uitdagingen die zich voordoen in de fysieke ruimte waarin individuen zich bevinden, welke hun deelname aan verschillende activiteiten of hun algehele welzijn kunnen belemmeren. Deze beperkingen kunnen betrekking hebben op de toegang tot en de kwaliteit van omgevingen zoals woningen, scholen, openbare ruimtes, werkplekken en gemeenschapsfaciliteiten.
Beperkte bereikbaarheid en mobiliteit	Ouders ervaren moeilijkheden door een gebrek aan goed openbaar vervoer en te grote afstanden tot voorzieningen, zoals scholen, speelplekken of hulpverlening. Zonder een netwerk in de buurt – zoals familie of burens – is het lastig om praktische ondersteuning te vinden. Kinderen kunnen vaak niet zelfstandig gaan door de afstand of onveilige routes, wat hun participatiemogelijkheden beperkt.
Impact van geografische afstanden op toegang	De code verwijst naar de belemmeringen die ontstaan wanneer de fysieke afstand tussen woonlocaties en belangrijke voorzieningen of activiteiten de deelname van individuen aan sociale, educatieve, werkgerelateerde of recreatieve activiteiten belemmert.
Slechte vervoersverbindingen	Onvoldoende of onbetrouwbaar openbaar vervoer, lange reistijden of gebrekkige infrastructuur (zoals gebrekkige busdiensten of ontbrekende fietspaden) kunnen het moeilijk maken voor mensen om scholen, werk of recreatieve activiteiten te bereiken.
Onvoldoende en onveilige buurtvoorzieningen	De fysieke en sociale infrastructuur in sommige buurten is ontoereikend. Er zijn te weinig toegankelijke, inclusieve en veilige plekken voor kinderen om te spelen, leren of samen te komen. Onveiligheid in de buurt – bijvoorbeeld door druk verkeer of sociale onrust – maakt ouders terughoudend om hun kinderen vrij te laten deelnemen aan activiteiten in de omgeving.
Gebrek aan voorzieningen en infrastructuur in de buurt	De afwezigheid van lokale winkels, gezondheidszorgdiensten, onderwijsinstellingen, of sportzalen en speeltuinen kan de dagelijkse routine van bewoners verstoren, wat hun mobiliteit en toegang tot noodzakelijke middelen beïnvloedt.
Onveilige omgevingen	Gebrek aan goede straatverlichting of slecht onderhouden infrastructuur kan het voor mensen moeilijk maken zich veilig door de buurt te bewegen, wat hen ervan kan weerhouden om deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten of sociale evenementen.
Facilitatoren van de fysieke omgeving	De code verwijst naar de factoren binnen de fysieke omgeving die het makkelijker maken voor individuen om deel te nemen aan sociale, educatieve, werkgerelateerde of recreatieve activiteiten. Deze facilitatoren verminderen obstakels en bevorderen de toegang, mobiliteit en participatie door het creëren van een ondersteunende en toegankelijke fysieke ruimte.
Toegankelijke en stimulerende buurtomgeving	Een buurt die vlot bereikbaar is, voldoende voorzieningen aanbiedt en beschikt over groene en recreatieve ruimtes bevordert de participatie van kinderen en hun gezinnen. Nabijheid, toegankelijkheid en beschikbaarheid van deze elementen zorgen ervoor dat gezinnen gemakkelijker kunnen deelnemen aan activiteiten en gebruik kunnen maken van ondersteunende diensten. Wanneer deze elementen ontbreken, vormt dit een drempel voor dagelijkse routines, ontspanning en sociale interactie.

Bereikbaarheid	Bereikbaarheid heeft betrekking op de mogelijkheid om een locatie te bereiken en de mate waarin dat praktisch en efficiënt kan gebeuren. Het houdt rekening met de infrastructuur, vervoersmogelijkheden (zoals openbaar vervoer of wegen), en de tijd die het kost om ergens te komen.
Beschikbaarheid van de fysieke omgeving	Deze code verwijst naar de aanwezigheid en het aanbod van fysieke ruimtes of voorzieningen die de deelname van individuen aan activiteiten kunnen bevorderen, zoals speeltuinen, sportfaciliteiten, gezondheidszorg, werkplekken, scholen, en gemeenschapscentra.
Groene ruimtes en recreatiemogelijkheden	De beschikbaarheid van parken, tuinen en andere groene ruimten die toegankelijk zijn voor bewoners bevordert niet alleen de fysieke gezondheid, maar biedt ook een plek voor sociale interactie, ontspanning en recreatie.
Nabijheid van voorzieningen	Deze code verwijst naar de fysieke nabijheid van belangrijke voorzieningen zoals scholen, werkplekken, gezondheidszorg, sportfaciliteiten en recreatiecentra ten opzichte van de woonlocaties van de bewoners. De nabijheid van deze voorzieningen heeft invloed op de toegankelijkheid en de deelname van individuen aan maatschappelijke, sociale, educatieve en werkgerelateerde activiteiten.
Omgevingstoegankelijkheid	Omgevingstoegankelijkheid verwijst naar de mate waarin een fysieke, sociale en digitale omgeving toegankelijk en bruikbaar is voor alle personen, inclusief mensen met beperkingen. Dit omvat zowel infrastructuur als ondersteuning en beleid dat drempels verlaagt en inclusie bevordert.
Woonkwaliteit en leefomgeving	verwijst naar de concrete, materiële aspecten van de woonplek die de mogelijkheden, het comfort en de stimulans voor de participatie van kinderen vergroten. Deze factoren maken het gemakkelijker, aantrekkelijker of veiliger om bepaalde activiteiten uit te voeren of om zich op een bepaalde manier te gedragen.
Comfortabele woning	Een comfortabele woning biedt niet alleen fysieke ruimte, maar ook emotionele veiligheid en stabiliteit voor het gezin. Dit draagt bij aan het welzijn van ouders en kinderen, waarbij de woning als een fundament fungeert voor rust, herstel en dagelijkse gezinsinteracties. Ouders kunnen zich in een goed onderhouden en goed ingerichte woning beter concentreren op andere aspecten van het gezinsleven, zoals het ondersteunen van de school- en hobbyactiviteiten van hun kinderen. De woning biedt ruimte voor zowel g
Ondersteunende woonvormen	Bepaalde woningtypes bieden structurele voordelen die gezinnen ondersteunen in hun dagelijks leven. Ze kunnen bijdragen aan een betere balans tussen werk en gezin, meer sociale cohesie en praktische voordelen zoals gedeelde zorg en financiële haalbaarheid.
Rustige omgeving	Een rustige omgeving speelt een cruciale rol in het bevorderen van het welzijn van het gezin. Voor ouders en kinderen kan een omgeving die weinig externe verstoringen en stressfactoren kent, bijdragen aan een gevoel van veiligheid en stabiliteit.

8. Code tabel hoofdthema 1: Invloed van de fysieke omgeving

Subthema1.1 : Barrières van de fysieke omgeving

Subcategorie	Codes	Quotes
Beperkte bereikbaarheid en mobiliteit in de buurtomgeving	Impact van geografische afstanden	“Uh, Ja, we wonen in een landelijke omgeving. We moeten altijd de verplaatsing maken met een auto om ergens te geraken.” Interview 3 “nadeel dat wij het meest ver wonen van de van het dorp. Dus wij passeren wel iedereen zijn thuis zal ik maar zeggen. Maar niemand passeert ons een thuis” Interview 1 “Ja, want met dat de familie dan in West-Vlaanderen is, kunnen jullie minder op hen rekenen.” Interview 8 “En de familie van mijn man woont in Limburg. Dus dat is minder” Interview 6 “Dat is soms wel, dat zijn soms verre verplaatsingen.” Interview 5 “Wij moeten alles met de auto doen, dus zij kunnen geen hobby's zelfstandig uitvoeren. Ze hebben ons er allemaal voor nodig” Interview 9
	Mobiliteitsdrempels en tekortschietende weginfrastructuur	“Zelfs ervaren we dat nu uhm, misschien een mini beetje een nadeel, in die zin, uhm dat we misschien graag wat meer activiteiten met de fiets zouden willen doen. Maar dat er toch altijd wel van een drempel is zo, och net iets te ver, zo ja ook misschien wat die, ja die visuele dingen van de expresweg. Met de kinderen vindt ik dat ook niet altijd zo veilig, uhm. Dus dat is zo uhm dat we zeggen van ah ja uhm Dat zou wel leuk zijn als we wat meer dingen met de fiets kunnen doen. Zal ik maar zeggen, met de fiets naar school gemakkelijker of naar de hobby's of zo dat doen we nu minder omdat die verbinding niet zo ideaal is.” Interview 1 “Uhm. Maar ja op een gegeven moment zeiden ze van ja we zitten al 1.00u op die bus.” Interview 1
Onvoldoende en onveilige buurtvoorzieningen	Gebrek aan voorzieningen en infrastructuur in de buurt	“Uh, in, uh, landelijke gemeenten waar wij wonen misschien, uh, uh, meer gelegenheden om, uh, om hobby's te kunnen doen. Er is, uh, bijvoorbeeld in de gemeente helemaal geen sporthal. Dus daarvoor moeten we altijd naar, uh, de stad of, uh, de volgende gemeente of nog eentje verder. Mocht er in ons gemeente wel een sporthal zijn, zouden daar ook meer hobby's, uh, georganiseerd worden.” Interview 3

	Onveilige omgevingen	“Ik hoop dat wel, maar aan de andere kant vind ik dat ook wel een beetje eng, omdat het verkeer is... Tegen dat ze echt goed kan inschatten wat de gevaren zijn, denk ik dat ze eerder twaalf jaar of ouder zal zijn vooraleer ik haar alleen laat gaan. Zeker op een steenweg. Ik vind dat toch een beetje eng om te zeggen: rij nu maar alleen met je fiets. Terwijl, als wij klein waren, dat dat allemaal minder...” Interview 4 “Overal met de fiets geraken, maar naar veiligheid toe wonen we dus hier wel een beetje verder. Ja. Wij gaan, we beginnen ook te bouwen hier een straat verder. Dus het is nog een klein beetje, hier een straat verder. Ze moeten de steenweg hebben hé. Ze moeten de steenweg hebben. Uhm, dus dat is wel een, ja dat is wel een barrière. Nee, dat is wel een, een gevaarlijk, uh, Een gevaarlijke route.” Interview 8 “Maar, uh, ja, nu is het vroeg donker, uh, vaak, uh, Koud en winderig en regenachtig en dan gaat dat niet.” Interview 3 “Al vind ik zo s’ avonds, voor een meisje wel, hier dan zo, hé, wel donker.” Interview 1 “... <i>niet altijd zo veilig.</i>” Interview 1 “Misschien wel aan een te drukke straat. Ze durven hier soms hard te rijden.” Interview 5
--	----------------------	---

Bijlage 10: Use of ChatGPT (or any other AI writing assistance tool)

Form to be completed

Student names: Ree Buysse & Laura De Vliegheer

Student numbers: 2470017 & 2470067

Please indicate with "X" whether it relates to a course assignment or to the master thesis:

☐ This form is related to a course assignment.

Course name:

Course number:

☒ This form is related to my Master thesis.

Title Master thesis: Ouderlijk perspectief op omgevingsinvloeden op de participatie van hun lagereschoolkinderen: Een kwalitatieve studie.

Promotor: prof. dr. Piškur Barbara

Please indicate with "X":

☐ I did not use ChatGPT or any other AI writing assistance tool.

☒ I did use AI Writing Assistance. In this case specify which one (e.g. ChatGPT/GPT4/...):
ChatGPT, Gemini, Scribbr, DeepL

Please indicate with "X" (possibly multiple times) in which way you were using it:

☒ Assistance purely with the language of the paper

Code of conduct: This use is similar to using a spelling checker

☐ As a search engine to learn on a particular topic

Code of conduct: This use is similar to e.g. a google search or checking Wikipedia. Be aware that the output of Chatbot evolves and may change over time.

☐ For literature search

Code of conduct: This use is comparable to e.g. a google scholar search. However, be aware that some AI writing assistance tools like ChatGPT may output no or wrong references. As a student you are responsible for further checking and verifying the absence or correctness of references.

☒ For short-form input assistance

Code of conduct: This use is similar to e.g. google docs powered by generative language models

☐ To let generate programming code

Code of conduct: Correctly mention the use of ChatGPT (or other AI writing assistance tool) and cite it. You can also ask ChatGPT how to cite it.

☐ To let generate new research ideas

Code of conduct: Further verify in this case whether the idea is novel or not. It is likely that it is related to existing work, which should be referenced then.

☐ To let generate blocks of text

Code of conduct: Inserting blocks of text without quotes from ChatGPT (or other AI writing assistance tool) to your report or thesis is not allowed. According to Article 84 of the exam regulations in evaluating your work one should be able to correctly judge on your own knowledge. In case it is really needed to insert a block of text from ChatGPT (or other AI writing assistance tool), mention it as a citation by using quotes. But this should be kept to an absolute minimum.

☐ Other

Code of conduct: Contact the professor of the course or the promotor of the thesis. Inform also the program director. Motivate how you comply with Article 84 of the exam regulations. Explain the use and the added value of ChatGPT or other AI tool:

Further important guidelines and remarks

- ChatGPT cannot be used related to data or subjects under NDA agreement.
- ChatGPT cannot be used related to sensitive or personal data due to privacy issues.
- Take a scientific and critical attitude when interacting with ChatGPT (or other AI writing assistance tool) and interpreting its output. Don't become emotionally connected to AI tools.
- As a student you are responsible to comply with Article 84 of the exam regulations: your report or thesis should reflect your own knowledge. Be aware that plagiarism rules also apply to the use of ChatGPT or any other AI tools.
- Exam regulations Article 84: "Every conduct individual students display with which they (partially) inhibit or attempt to inhibit a correct judgement of their own knowledge, understanding and/or skills or those of other students, is considered an irregularity which may result in a suitable penalty. A special type of irregularity is plagiarism, i.e. copying the work (ideas, texts, structures, designs, images, plans, codes , ...) of others or prior personal work in an exact or slightly modified way without adequately acknowledging the sources. Every possession of prohibited resources during an examination (see article 65) is considered an irregularity."
- ChatGPT suggestion about citation: Citing and referencing ChatGPT output is essential to maintain academic integrity and avoid plagiarism.

Here are some guidelines on how to correctly cite and reference ChatGPT in your Master's thesis:

1. Citing ChatGPT: Whenever you use a direct quote or paraphrase from ChatGPT, you should include an in-text citation that indicates the source. For example: (ChatGPT, 2023).
2. Referencing ChatGPT: In the reference list at the end of your thesis, you should include a full citation for ChatGPT. This should include the title of the AI language model, the year it was published or trained, the name of the institution or organization that developed it, and the URL or DOI (if available). For example: OpenAI. (2021). GPT-3 Language Model. <https://openai.com/blog/gpt-3-apps/>
3. Describing the use of ChatGPT: You may also want to describe how you used ChatGPT in your research methodology section. This could include details on how you accessed ChatGPT, the specific parameters you used, and any other relevant information related to your use of the AI language model. Remember, it is important to adhere to your institution's specific guidelines for citing and referencing sources in your Master's thesis. If you are unsure about how to correctly cite and reference ChatGPT or any other source, consult with your thesis advisor or a librarian for guidance."

Additional reading

ACL 2023 Policy on AI Writing Assistance: <https://2023.aclweb.org/blog/ACL-2023-policy/>

KU Leuven guidelines on citing and referencing Generative AI tools, and other information: <https://www.kuleuven.be/english/education/student/educational-tools/generative-artificial-intelligence>